

Online vzdělávací materiály v předškolním vzdělávání z pohledu učitele

Eliška Šubčíková, DiS.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Eliška Šubčíková, DiS.
Osobní číslo:	H240243
Studijní program:	B0112P300001 Učitelství pro mateřské školy
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Online vzdělávací materiály v předškolním vzdělávání z pohledu učitele

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury k problematice online vzdělávacích materiálů v předškolním vzdělávání.
Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti předškolního vzdělávání v souvislosti s digitálními vzdělávacími materiály.

Příprava metodiky empirické části, analýza online materiálů a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu prostřednictvím dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat pomocí popisné statistiky, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Jedlička, R., Koťa, J., & Slavík, J. (2018). *Pedagogická psychologie pro učitele: psychologie ve výchově a vzdělávání*. Grada.
- Opravilová, E. (2016). *Předškolní pedagogika*. Grada.
- Valenta, P., Brom, Z., & Kellerová, I. (2016). *Mediální činnosti v předškolním a mladším školním věku*. Raabe.
- Vidal-Estave, M. I., & Martín – Gomez, S. (2023). Digitalization of Classrooms: A Comparative Study on Teachers' Perceptions about the Use of Digital Teaching Materials in Early Childhood and Primary Education. *Education Sciences*, 13(11), 1–13. <https://doi.org/10.3390/educsci13111156>
- Zounek, J., Juhaňák, L., Staudková, H., & Poláček, J. (2021). *E-learning: učení (se) s digitálními technologiemi: kniha s online podporou*. (2nd ed.). Wolters Kluwer.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Juraj Obonya, PhD.**
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce: **8. ledna 2025**
Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 8. ledna 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce je teoreticko-empirického zaměření s cílem zjistit názory od pedagogických pracovníků v mateřské škole na online vzdělávací materiály v předškolním vzdělávání. Teoretická část se zaměřuje na digitální vzdělávání v předškolním věku, kde se více věnujeme mateřským školám a učitelům v tomto procesu. Dále se zaměří na digitální gramotnost a důležité digitální technologie bez kterých by toto vzdělávání neexistovalo a na závěr se zaměříme na nejdůležitější část, a to online vzdělávací materiály. Výzkumná část práce vychází z dotazníkového šetření mezi pedagogickými pracovníky v České republice. Data, která jsou zpracována udávají názory na využívání a zpracování online vzdělávacích materiálů v předškolním vzdělávání.

Klíčová slova: Online vzdělávací materiály, Digitální technologie, Digitální vzdělávání, Digitální gramotnost, Digitalizace vzdělávání

ABSTRACT

This bachelor thesis is of a theoretical-empirical nature and aims to identify the opinions of preschool teachers on the use of online educational materials in early childhood education. The theoretical part focuses on digital education in early childhood, with particular emphasis on kindergartens and the role of teachers in this process. It also addresses digital literacy and key digital technologies, without which this form of education would not be possible. The final and most significant part of the theoretical framework is dedicated to online educational materials, their characteristics, and their application in preschool education. The empirical part of the thesis is based on a questionnaire survey conducted among preschool teachers in the Czech Republic. The collected data reflect their views on the use and implementation of online educational materials in early childhood education.

Keywords: Online educational materials, Digital technologies, Digital education, Digital literacy, Digitalization of education

Srdečně děkuji za odborné vedení, ochotu spolupracovat a trpělivý přístup mému vedoucímu práce panu Mgr. Jurajovi Obonyovi, PhD. Dále děkuji své rodině za podporu, kterou mi po celou dobu studia poskytovala. Děkuji i respondentům kteří se zúčastnili výzkumu.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DIGITÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V PŘEDŠKOLNÍ VĚKU	13
1.1 MATEŘSKÁ ŠKOLA	13
1.2 UČITELÉ PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	15
1.3 DIGITÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	16
2 DIGITÁLNÍ GRAMOTNOST A JEJÍ PROPOJENÍ S DIGITÁLNÍMI TECHNOLOGIEMI	17
2.1 DIGITÁLNÍ GRAMOTNOST	17
2.2 DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE JAKO SPROSTŘEDKOVATEL VZDĚLÁVACÍCH MATERIÁLŮ	18
2.3 VYUŽÍVANÉ DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ.....	20
3 ONLINE VZDĚLÁVACÍ MATERIÁLY V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ	22
3.1 PŘÍNOSY A PŘEKÁŽKY	22
3.2 ONLINE NÁSTROJE PRO VZDĚLÁVÁNÍ.....	22
3.3 DIDAKTICKÉ POMŮCKY A MATERIÁLY	24
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
4 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU	27
4.1 CÍLE VÝZKUMU	27
4.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	27
4.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR	28
4.4 VÝZKUMNÁ METODA	28
5 INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT.....	30
6 ZÁVĚRY VÝZKUMU A DISKUZE	47
ZÁVĚR	50
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	51
SEZNAM GRAFŮ	53
SEZNAM PŘÍLOH.....	54

ÚVOD

V posledních letech se digitální technologie stávají běžnou součástí každodenního života, a to včetně oblasti vzdělávání. Tento trend se postupně promítá i do prostředí mateřských škol, kde si učitelé stále častěji osvojují různé formy online vzdělávacích materiálů. Přestože předškolní vzdělávání klade důraz na vzdělávání hrou, přirozený rozvoj dítěte a sociální kontakt, nelze opomenout fakt, že digitální nástroje mohou být vhodným doplňkem tradičních metod výuky.

Cílem bakalářské práce je zjistit, jakým způsobem využívají pedagogičtí pracovníci online vzdělávací materiály, jak často je využívají a jaká pozitiva a negativa s nimi spojují. V první části je práce zaměřena na svou teoretickou část, ve druhé části naopak převažuje část praktická, která má výzkumný charakter. Teoretická část se zaměřuje na digitální vzdělávání v předškolním věku. Dále rozebírá digitální gramotnost a její propojení s různými digitálními technologiemi. Poslední část je zaměřená na samotné online vzdělávací materiály, které se dají využívat.

Praktickou část tvoří kvantitativní výzkum, který porovnává názory pedagogických pracovníků mateřských škol na online vzdělávací materiály. Výzkum byl zhotoven prostřednictvím dotazníkového šetření v rámci pedagogických pracovníků v České republice. V závěru práce jsou interpretovaná data, jež byla získána skrze dotazníkové šetření. Data jsou dále kategorizovaná a následně shrnuta ve výsledky a diskusi.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 DIGITÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V PŘEDŠKOLNÍ VĚKU

V rámci kapitoly je představena definice předškolního vzdělávání a její klíčová role v raném dětském věku. Dále je podrobněji představen institut mateřské školy a v neposlední řadě důležité osoby účastnící se procesu předškolního vzdělávání, a to učitele mateřské školy.

„Předškolní vzdělávání má podporovat rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku (tedy zhruba od tří do šesti let). Má se významně podílet na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném vývoji, na osvojení základních pravidel chování, životních hodnot a mezilidských vztahů“ (Jedlička et al., 2018, s. 189).

Oprailová (2016) uvádí, že výchova zahrnuje řadu činností zaměřených na děti a již existovala od nepaměti. Postupem času se vyvíjela a vzdělávání se stalo specializovanější, což zároveň zvyšovalo nároky na jeho přípravu. Vzdělávání a výchova působí na dítě souběžně, lze ji tedy označit za výchovně-vzdělávací proces. Tento proces se vzájemně propojuje, a tak působí na celkový vývoj jedince. Výchovu lze chápat jako tvůrčí proces, při kterém je důležité promyslet jeho záměr její činnosti, ale také její průběh a výsledky které lze následně hodnotit. Výchova tak představuje dynamický proces, který se neustále přizpůsobuje potřebám společnosti i jedince a otvírá cestu k optimálnímu vzdělávání v předškolním věku.

Syslová (2019) uvádí, že vzdělávání je celoživotní proces úzce spojený s komunikací. V předškolním vzdělávání se tento proces zaměřuje na emocionální, kognitivní a tělesný rozvoj dítěte, stejně jako na osvojení pravidel souvisejících s chováním. Tyto aspekty hrají klíčovou roli v raném dětství, neboť pomáhají vyrovnávat individuální rozdíly mezi dětmi před jejich nástupem do základní školy.

1.1 Mateřská škola

Mateřskou školu lze definovat jako „Předškolní výchovně-vzdělávací instituce spadající do školské soustavy v ČR. Je určena pro děti od tří do šesti let (v případě školního odkladu i déle). Pracuje podle rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (některé MŠ používají alternativní program)“ (Kolář, 2012, s.138.).

Koťátková (2014) stejně jako Oprailová (2016) udává jako nejdůležitější instituci pro rozvoj prosociálního chování mateřskou školu, která je v tomhle ohledu (stejně jako rodina) nenahraditelná z důvodu poskytování sociálního prostředí. Učitelé v rámci mateřských škol

by měli dětem poskytovat optimální a různorodé podněty, které jsou organizované a působí na dítě s jasným vzdělávacím cílem.

Kotová (2021) uvádí, že předškolní vzdělávání v mateřské škole je pro děti od dvou až tří let. Práce se mění dle věku dětí. V mladším věku je totiž nejdůležitější sebeobsluha dítěte a také adaptace na prostředí mateřské školy. Starost o děti v mateřských školách vykonávají kvalifikované učitelky, jenž jsou absolventky pedagogických škol.

Povinnost navštěvovat mateřskou školu pro děti začíná až v posledním roce před nástupem do základní školy. Typicky v pěti letech dítěte. Rodiče mohou zprostředkovat návštěvy mateřské školy i mladším dětem. Podmínkou je však platba školného. Optimální věk pro nástup do předškolního vzdělávání nelze stanovit přesně, protože každé dítě se vyvíjí individuálním tempem. Mateřská škola představuje důležité prostředí pro rozvoj sociálních dovedností, samostatnosti a emoční stability dítěte, přičemž její vliv se prolíná s výchovou v rodině (Opravilová, 2016).

Kotátková (2014) také popisuje, že někteří rodiče zvažují začlenění dětí do kolektivu mateřské školy již před druhým rokem života. S tím souvisí i výběr školy. Rodiče často vybírají mezi veřejnými nebo soukromými školami, dalším typem jsou církevní, alternativní nebo moderní mateřské školy. Avšak nejvíce si rodiny pro své děti vybírají mateřské školy, které jsou veřejné a spíše vesnického charakteru.

Syslová (2019) doplňuje, že mateřská škola je instituce závislá na rodičích. Rodiče mají právo rozhodovat o péči a vzdělávání, jež dětem poskytují učitelé ve vzdělávacích institucích. Je však důležité si uvědomit, že škola nemůže nikdy plně nahradit rodinu, přirozeně ji může pouze doplnit. Měla by se také snažit vytvářet prostředí co nejvíce připomínající rodinné, a právě k tomu v poslední době vzdělávací koncepce směřují. Stejný důraz by měl být kladen na propojení hry a učení, které by mělo být vyvážené. Proto jsou hlavní činitelé předškolního vzdělávání děti, učitelé, rodiče a prostředí.

Mateřská škola plní různé funkce, které pomáhají dítěti uspět v pozdějším životě. Původně měla především výchovnou roli, avšak postupem času se rozšířila o další aspekty. Mezi klíčové funkce patří **personalizační**, zaměřená na formování osobnosti dítěte, **socializační**, která ho připravuje na život ve společnosti, a **integrační**, jež pomáhá naplňovat individuální potřeby dětí. Neméně důležitá je také **hodnotící funkce**, která ovlivňuje, jaké hodnoty si dítě osvojuje a **kvalifikační funkce**, která ho postupně připravuje na budoucí profesní dráhu. Mateřská škola tak představuje nejen vzdělávací instituci, ale také místo, kde

si dítě osvojuje klíčové životní dovednosti a základy pro své budoucí uplatnění (Syslová, 2016).

1.2 Učitelé předškolního vzdělávání

Kolář (2012, s.156) definuje pojem učitel jako: „Kvalifikovaný pedagogický pracovník. Pracovník (pracovnice) se speciální kvalifikací pro výchovně–vzdělávací práci s dětmi a mládeží (i dospělými) v rámci školy (jakékoliv typu a úrovně).“

Podle Syslové a Borkovcové (2022) existují v rámci mateřských škol dva typy učitelů, prvním typem jsou učitelé, kteří vstupují do učitelské praxe hned po dokončení střední školy, zatím co druhý typ vstupuje do praxe až po absolvování bakalářského studia, respektive magisterského. Pedagog při nástupu do praxe by měl být schopen alespoň orientace v rámci obecných zákonitostí světa kolem nás, a běžných vědních oborů, aby byl schopen předávat dětem pravdivé informace. Touto dovedností se přibližuje úrovni učitelů prvního stupně základních škol. Další podmínkou je týmový duch z toho hlediska, že v mateřské škole jsou vždy přítomno dva učitelé v rámci jedné třídy. Musí tedy ve výchovně–vzdělávacím procesu spolupracovat. Důležité jsou i morální hodnoty, které jsou dětem skrze učitele předávány. Učitel také musí být dobrým mluvním vzorem pro dítě, protože v tomhle věku si dítě osvojuje jazyk a s ním spojenou řeč. Řeč učitel využije i při konzultacích s rodinou, protože rodina je při tomto procesu hodně důležitá.

Oprailová (2016) souhlasí se Syslovou & Borkovcovou (2022) a udává, že učitele lze definovat jako kvalifikovaného pracovníka, který dětem předává poznatky a podporuje jejich rozvoj. Učitel však neplní jen roli zprostředkovatele poznatků, ale také průvodce, který pomáhá dětem objevovat svět a rozvíjet jejich schopnosti. V mateřské škole má učitel zásadní význam, protože je často první osoba v životě dítěte, která systematicky zajišťuje jeho prvotní vzdělávání. S tím přichází i první pocity nejistoty z nového prostředí. Pro výkon této profese je nezbytné minimálně středoškolské vzdělání, aby učitel dokázal s dítětem správně pracovat. Důležité je také, aby se učitel stal dětem rádcem a ukázal jim směr ke správnému řešení.

Podle Syslové (2019) pedagog svou činnost vykonává v mateřských školách, jeho práce závisí na typu zařízení, počtu přítomných dětí, prostředí a dostupném prostoru pro realizaci aktivit. Největší důraz by však měl být kladen na to, aby veškerá činnost směřovala k výchovným cílům, které si učitel stanovuje.

Výběr učiva pro děti závisí na osobnostních a profesních kvalitách učitele. To souvisí také s časem, který věnuje učitel určitému tématu, a s cíli které si stanoví (Jedlička et al., 2018).

1.3 Digitální vzdělávání

Online vzdělávací materiály mění roli učitele, který se stále více stává správcem obsahu. Učitel nejen vybírá nebo vytváří materiály pro práci s dětmi, ale klade důraz na efektivní a aktivní využívání těchto materiálů pro správný rozvoj dítěte. Aby mohl učitel tyto materiály správně aplikovat, měl by projít školením, které mu umožní propojit materiály s informačními a komunikačními technologiemi (Real Torres, 2021).

Podle Vidal-Estave a Martín-Gome (2023) a Real Torrese (2021) se učitelé účastní školení a kurzů zaměřených na digitální technologie pouze omezeně. Důvodem bývá nejistota spojená se změnami, v preferování tradičních výukových metod a nedostatek zkušeností s efektivním využíváním moderních nástrojů ve výuce.

Na učitele jsou kladeny stále vyšší požadavky na kompetence, které učitel musí mít, mezi ně lze začlenit i kompetenci v informačních a komunikačních technologiích, aby učitel byl vzorem pro dítě a správně dovedl použít právě digitální technologie. S tím souvisí i schopnost zapojit dovednosti spojené s digitálními technologiemi do vyučovacího procesu, čím se tyto technologie dostávají k dětem pomocí digitálních nástrojů a zlepšují tak i interakci mezi učitelem a dítětem (Šmelová, 2022).

Větší požadavky přichází i na volby programu, kdy učitel musí najít ten správný, který bude odpovídat jeho cíli a časovému rozložení vzdělávání. Popřípadě může i některé programy doporučit rodičům (Splavcová, 2015).

Učitelé však mají znalosti, které se týkají digitálních technologií na různých úrovních. Na jedné straně učitelka denně pracuje s technologiemi a na druhé jen okrajově, za to může v některých případech vybavenost školy nebo přístup učitelky k online světu. Učitel se zde může bát chyb nebo špatného zacházení s technologiemi, proto by bylo vhodné více podporovat práci s technologiemi anebo doplnění vzdělání (Splavcová, 2015).

2 DIGITÁLNÍ GRAMOTNOST A JEJÍ PROPOJENÍ S DIGITÁLNÍMI TECHNOLOGIEMI

Kapitola s názvem digitální gramotnost a její propojení s digitální gramotností je rozdělená na dvě části. První část se zabývá Digitální gramotností a s tím spojenými digitálními kompetencemi a technologickými kompetencemi. V druhé části najdeme Digitální technologie, které jsou prostředek pro zprostředkování digitálních materiálů, jimiž je interaktivní tabule, notebook, tablet nebo mobilní zařízení.

2.1 Digitální gramotnost

Digitální gramotnost, jak ji definuje Neumajer et al. (2015), zahrnuje schopnost efektivně využívat digitální technologie v různých životních situacích, a to nejen při práci nebo učení, ale i ve volném čase. Digitální gramotnost se stává stále významnější s nástupem nových technologií, které mají stále větší vliv na každodenní život.

Digitální gramotnost je tedy chápána jako schopnost interpretovat a produkovat obsah a o to jsou digitálně negramotní lidé ochuzeni. (Burns & Gottschalk, 2019).

Jedinci, kteří disponují digitální gramotností, jsou schopni využívat digitální nástroje v různých formách a aplikacích. Využívání těchto technologií přitom může zlepšit kvalitu života a pozitivně ovlivnit postavení jedince v sociální společnosti z důvodu toho, že informačními a komunikačními technologiemi je dnešní svět nasycen. Digitální gramotnost nesouvisí ani s tím, zda v rodině je nebo není počítač nebo podobné zařízení. Ovšem k jejímu rozvoji je zapotřebí mít fyzicky tohle zařízení (Zounek et al., 2021).

Mouchová et al. (2020) chápou digitální gramotnost podobně jako kompetence, které jednotlivcům pomáhají efektivně pracovat s digitálními technologiemi v běžném životě. U dětí předškolního věku je však kladeno větší důraz na prožitky z každodenní činnosti, které technologie nikdy nemohou nahradit. Proto není digitální gramotnost závislá na každodenním využívání technologií, ale na schopnosti dítěte se v tomto digitálním světě orientovat a využívat jeho výhody.

Používání digitálních didaktických materiálů přispívá dětem k digitální gramotnosti, a to už v útlém věku. A také je připravuje na technicky vyspělou společnost, do které postupně vstupují. Dítě pomocí téhle kompetence dovede lépe vyhodnocovat přijaté informace (Real Torres, 2021).

V dnešní době však i spousta dospělých postrádá zcela nebo částečně digitální gramotnost, a zvládají tak jen základní úkoly spojené s digitálními zařízeními, tím pádem dospělí nejsou schopni předávat tuhle schopnost dětem. (Burns & Gottschalk, 2019).

Digitální kompetence

Digitální kompetence by měly být rozvíjeny již v předškolním věku, přičemž součástí tohoto rozvoje by mělo být i dětské povědomí o kybernetické bezpečnosti. Tato kompetence je úzce propojena s rozvojem myšlení, tvořivosti a zručnosti, které jsou nezbytné pro efektivní a zodpovědné využívání digitálních technologií v každodenním životě (Zounek et al., 2021).

Zatloukalová (2023) o digitálních kompetencích nepřemýšlí pouze jako o „tupání do zařízení“, učitel musí přesně vědět co dítě dělá a proč to dělá. S tím souhlasí i Portál Digi (2022) který pod digitálními kompetencemi chápe zodpovědné zacházení s technologiemi.

Tahle kompetence podle (Burns & Gottschalk, 2019) obsahuje pět hlavních složek. Lze sem tedy zařadit informační a datovou gramotnost, komunikaci, tvorbu obsahu, bezpečnosti a také řešení problému při využívání digitálních technologií.

Technologická kompetence

Technologická kompetence představuje důležitou dovednost dnešního vzdělávání a života. Často bývá označována jako „nová gramotnost“, jelikož zahrnuje schopnosti potřebné k efektivnímu a smysluplnému využívání digitálních technologií. Nejde pouze o ovládání zařízení nebo programů, ale o dovednosti, vyhledávání informací, jejich posuzování a spoustu dalších důležitých věcí. Technologicky kompetentní jedinec umí technologie zapojovat do učení i práce způsobem, který podporuje jeho rozvoj a adaptaci na měnící se svět. (Zounek et al., 2021).

2.2 Digitální technologie jako sprostředkovatel vzdělávacích materiálů

K digitální gramotnosti, respektive k digitální kompetencím jsou zapotřebí digitální technologie a znalosti, jak s nimi pracovat. Portál Digi(2022) popisuje definici digitálních technologií jako: „Digitální technologie jsou elektronické nástroje, systémy, zařízení a zdroje, které umožňují uchovávat, zpracovávat a přenášet obrovské množství informací (dat, textů a obrázků) na úložných zařízeních – počítače, tablety, notebooky, mobilní telefony, digitální fotoaparáty, kamery, e-knihy, e-časopisy, herní konzole, navigace, přehrávače (CD, DVD, MP3, MP4) a zařízení pro komunikaci – Wi-Fi, Bluetooth, internet a další.“

V současné době se digitální technologie dostávají do popředí a tradiční tištěné učebnice postupně ustupují. Učitelé dnes nejčastěji pracují s interaktivními tabulemi, na kterých pouštějí vzdělávací videa, nebo videa zaměřená na rozvoj pohybu a tím tak zpestřují výuku a více zapojují dítě do procesu učení (Vidal-Estave & Martín-Gomez, 2023).

Přesto zavádění digitálních technologií do výuky neprobíhá tak rychle, jak by se mohlo zdát. Učitelé potřebují dostatek času na osvojení nových technologií, aby je mohli efektivně začlenit do vzdělávacího procesu. S tím souvisí i to, že není možné využívat jen digitální technologie k výuce, důležité je najít nejvhodnější cestu ke správnému propojení digitálního světa a toho reálného (Zounek et al., 2021).

Digitální nástroje umožňují inovativní způsoby předávání znalostí, což dětem vyhovuje více než tradiční formy výuky. Inovativní formy často více namotivují a také vyhovují jejich individuálnímu tempu dětí. Některé školy bojují i s problémem technologické vybavenosti tříd nebo samostatných škol, protože nedisponují velkým množstvím vybavení. A tak u dětí může vznikat i nevyrovnanost v digitální gramotnosti, proto by bylo vhodné více investovat do školního vybavení tohoto charakteru, pro rovný přístup všech dětí k digitálním vzdělávacím pomůckám (Real Torres, 2021).

Dnešní děti žijí ve světě digitálních technologií, a tak jsou přirozeně orientované na média, mobilní zařízení a online aktivity, které mohou podporovat jejich vzdělávání. Tento trend však vyvolává otázky o vhodnosti a dopadu technologií na vývoj dítěte, zejména v raném věku (Vidal-Estave & Martín-Gomez, 2023).

Aby využívání digitálních technologií bylo skutečně přínosné, je důležité nastavit jasná pravidla jejich používání. To zahrnuje například omezení času stráveného u obrazovek nebo dohled rodičů a učitelů nad obsahem, ke kterému děti přistup. Dospělí by navíc měli jít příkladem a sami omezit nadměrné užívání technologií. Přesto nelze jednoznačně říct, zda jsou digitální technologie pro vzdělávání přínosné či nikoli – záleží především na tom, jak s nimi pracujeme, jaké cíle si stanovíme a zda je dokážeme efektivně využít (Neumajer et al., 2015).

Vhodné je vytvořit ve třídě koutek, kde budou technologie zamknuté a mít nastavená pravidla. Například vysvětlit dětem, že přístroj se používá kvůli vzdělávání, a ne kvůli zábavě. Nebo učitel musí v digitálním nástroji vybrat přiměřený obsah k dětskému věku (Zatloukalová, 2023).

2.3 Využívané digitální technologie v předškolním vzdělávání

Zde si popíšeme technologie, které se v mateřských školách nejvíce využívají při práci s online vzdělávacím materiálem.

Interaktivní tabule

Petrus (2019) označuje interaktivní tabule jako zařízení využívané nejčastěji ke vzdělávání v předškolním věku. Tento nástroj efektivně nabízí dětem přístup k didaktickému materiálu, který je často používán nejen v mateřských školách, ale i během dalšího vzdělávání. Učitelům usnadňuje práci, protože materiály jsou dostupné na různých webových stránkách, a to buď zdarma, nebo za nízký poplatek.

Sharma (2023) uznává, že s digitálními technologiemi je pro děti vzdělávání více poutavější a interaktivnější. Například právě když mohou do výuky zařadit práci s interaktivní tabulí, ale i s dalšími zařízeními jako třeba virtuální realitou či vzdělávacími hrami, které jsou dobrým příkladem toho, jak se člověk učí pomocí hraní.

Počítač, notebook

Pro počítač se využívá zkratka PC, z angličtiny můžeme přeložit jako personal computer neboli osobní počítač. Počítačem se tedy rozumí zařízení, které není přenosné oproti tomu notebook je menší, lehčí a tím pádem i přenosnější. V mateřských školách se používají oba typy zařízení (Neumajer et al., 2015).

Dosedla, Picka a Hodis (2019) však uvádějí, že tahle zařízení nejsou nejvhodnější pro práci dětí. Z důvodu toho, že dotyková zařízení pro malé děti jsou více přirozenější a pohodlnější.

Tablet

Tablet funguje jako přenosný počítač s dotykovou obrazovkou. Tahle didaktická pomůcka slouží k prožitkovému učení dětí po příchodu do mateřské školy. Ve většině případů děti mají už zkušenosti s používáním tabletu z domova (Petrus, 2019).

Neumajer et al. (2015) říká, že rodiče častěji dávají dětem tablet proto, aby se děti zabavily a zklidnily. Tablety se však dostávají i do výuky v mateřských školách, kdy se používají k individuálním činnostem dítěte, nebo k doplnění názorných ukázek. Dítě tedy takhle zařízení využívá často a může vzniknout závislost na digitálních technologiích, a tak si dítě neumí představit zábavu bez použití tabletu. Je důležité, aby učitelé a rodiče

kontrolovali a vyvážili čas, který děti tráví s technologiemi, aby se předešlo nadměrnému používání a vzniku závislosti.

Nejmladší generace dětí tráví stále více času v online prostředí, a to na těchto zařízeních, a to až několik hodin týdně. Věnují se sledování videí na různých platformách a hraní her. Nejčastěji k tomu využívají zmíněný tablet, ten je pro ně přitažlivý z hlediska snadné manipulace a množství zajímavých vjemů skrze dotykovou obrazovku (Burns & Gottschalk, 2019).

Mobilní zařízení

Chytré telefony už děti znají z domu a snadno je využívají i ke každodenním činnostem. Výhodou používání jsou rozměry a snadná manipulace. Dá se tak využít v různých místech při různých příležitostech (Neumajer et al., 2015).

Zounek et al. (2021) píše, v pozdějším základním vzdělávání nachází mobilní telefon větší využití, a to už z důvodu toho, že děti na základních školách už vlastní svůj mobilní telefon.

3 ONLINE VZDĚLÁVACÍ MATERIÁLY V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ

V poslední kapitole teoretické části se dostáváme k nejdůležitější části, a to k online vzdělávacím materiálům. Nejdříve si popíšeme, jaké jsou přínosy a překážky při používání materiálu. Na závěr se podíváme, jaké jsou online nástroje a didaktické materiály které můžeme použít ke vzdělávání.

3.1 Přínosy a překážky

Vidal-Estave a Martín-Gome (2023) a Real Torres (2021) uvádí, že mohou nastat překážky při využívání online materiálů, může být například **nekvalitní připojení k internetu** v mateřské škole, což může vést k zasekávání aktivit nebo jejich úplné nefunkčnosti kvůli nestabilnímu internetu. Pokud však problém s internetem nenastane, online materiály nabízí výhodu **dostupnosti odkudkoliv**.

Sharma (2023) také uvádí, že pro efektivní využívání výukových aplikací je nezbytné mít kvalitní internetové připojení, aby nebyla narušena výuka. Současně zdůrazňuje, že by každé dítě mělo mít větší možnost přístupu k podobným **technologiím a internetovému připojení** jako jeho vrstevníci. Tato otázka se stala ještě aktuálnější v době pandemie COVID-19, kdy se vzdělávání na dálku stalo běžnou praxí a tahle propast se dostala do popředí.

Ovšem podle Burns a Gottschalk (2019) však vzniká značná propast, protože mnozí lidé si nemohou dovolit přístup k digitálním technologiím, což omezuje jejich schopnost využívat některé materiály. Tato nerovnost se nejvíce projevuje v různých sociokulturních prostředích, kde děti vyrůstají bez digitálních technologií a je potřeba zaměřit se na stejnou dostupnost pro všechny skupiny dětí. Dále při používání vzdělávacích aplikací může nastat problém, pokud nebude **obsah vhodně přizpůsoben věku** dítěte. V takovém případě může být pro děti příliš jednoduchý nebo naopak příliš složitý. S tím souvisí i **zabezpečení** některých stránek či aplikací, které by pro dítě nebyly vhodné, můžou sem spadat reklamy nebo nechtěné nákupy.

3.2 Online nástroje pro vzdělávání

Vzdělávací materiály jsou tedy silně propojeny s využíváním informačních a komunikačních technologií. Tyto technologie lze využít k **přípravě na výuku, samotné výuce i k uchování**

výsledků, ať už v podobě počítače či užitečného programu. Každý však tyhle technologie využívá rozdílným způsobem, což závisí na dovednostech učitele. Informační a komunikační technologie také pomáhají dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, což může být přínosné v některých mateřských školách pro zlepšení práce s individuálními potřebami dětí (Zikl, 2011).

Podle Klement et al. (2017) vysvětluje blíže hardware jako veškeré fyzické vybavení, které máme k dispozici a můžeme ho osahat, zatímco software zahrnuje aplikace nebo hry, které umožňují používání různých zařízení pro výuku.

Dále slouží jako inspirace pro učitelskou práci, ale i pro další vzdělávání a rozvoj učitelů. Internet je také skvělým nástrojem pro komunikaci s rodiči dětí, nebo v rámci výuky kde pomáhají k efektivnějšímu vzdělávání, nebo také pro sledování pokroku dětí a udělování zpětné vazby (Petrus, 2019).

Digitální technologie umožňují přístup k široké škále materiálů, které si můžeme ukládat do digitálních knihoven nebo sdílet. Tyto materiály jsou systematicky tříděny pro snadnější vyhledávání a používání, tím si učitel usnadňuje přípravu na práci (Klement et al., 2017).

Real Torres (2021) stejně jako Klement et al. (2017) zdůrazňuje význam online vzdělávacích materiálů, zejména jejich přínos v možnosti sdílení obsahu mezi učiteli, studenty i dětmi. Tímto způsobem mohou všichni zúčastnění vzájemně obohacovat své znalosti a zlepšovat svou práci. Aktualizace těchto materiálů nám pomáhá v inovativním přístupu.

Sharma (2023) také udává, že díky technologiím přizpůsobujeme vzdělávání individuálním potřebám dětí. Děti dostanou lepší zpětnou vazbu o tom, co se doopravdy naučily a tím se mohou více věnovat věcem, v kterých si nejsou stoprocentně jistí. Tyhle technologie se dále lépe přizpůsobují stylu a tempu dětí tak, aby jim vyhovovaly lépe, díky tomu pracují individuálním tempem. S tím však souvisí obava, že se více spoléháme na technologie, které postupně nahrazují osobní interakci a kreativitu, a tak děti nemají tolik sociálních dovedností. Tím se více dostáváme k digitálnímu věku, kdy je zapotřebí správně využívat technologie a vylepšovat pomocí nich vzdělávání, ne však nahradit učitele.

Dosedla, Picka a Hodis (2019) uvádějí nejznámější platformu pro práci s online materiálem:

- **DUM** -> Digitální učební materiály nabízí vzdělávací materiály pro všechny stupně škol. Učitelé své materiály vytváří a sdílí mezi ostatními, ukládají je do online prostoru. Tyhle materiály jsou testovány a tím pádem jsou vhodné pro vzdělávání mateřské školy a následnou přípravu na základní školu. DUM také nabízí přehledné rozdělení dle RVP PV.
- **Barevné kamínky** -> Tento program se využívá mnoho let v českém prostředí. Najdeme zde hry také rozdělení dle RVP PV a dle měsíce.
- **Tam a sem s myšákem** – Tato aplikace je ke stažení na dotykové zařízení jako je například tablet. Najdeme zde nejen vzdělávací hry, ale i relaxační a zajímavá videa. Aplikaci navrhly pedagogicko-psychologické poradny s českými tvůrci.

3.3 Didaktické pomůcky a materiály

Kolář (2012, s.30) „Didaktická pomůcka. Všechny materiální předměty, které zajišťují, podmiňují a zefektivňují průběh vyučovacího procesu. Jde o takové předměty, které v úzké souvislosti s vyučovací metodou a organizační formou výuky zprostředkovávají různé stránky skutečnosti.“

Didaktické vzdělávací materiály tohoto typu motivují děti, zlepšují jejich pozornost a výsledky. Jsou také obohacením učení a doplňují tradiční materiály. Učitelé tyto materiály přizpůsobují a upravují podle potřeb dětí, čím se aktivně zapojují do vzdělávání. Materiály se dají začlenit spíše jako obohacení nebo doplněk tradičního materiálu a tím zajišťují komplexnost vzdělávání. V pozdějším vzdělávání jsou však mnohem častěji používány (Vidal-Estave & Martín-Gomez, 2023).

Klement et al. (2017) nazývá tenhle materiál jako pomůcku pro učení, ke které je zapotřebí informačních a komunikačních technologií. Tím je kladen větší nárok na učitele, který by se měl naučit vytvářet programy či materiály, které později využije. Ve většině případech je zapotřebí pro spuštění a správné využití materiálu i program, ve kterém je výukový obsah vytvořen.

Moderní různorodé aplikace pomáhají dětem **rozvíjet slovní zásobu, jemnou motoriku** nebo **myšlení**. Motivace dětí učit se zábavnou formou, vytvářejí a zdokonalují se v různých oblastech (Neumajer et al., 2015).

K tomu patří i mediální gramotnost, která souvisí s používáním aplikací na digitálních zařízeních, jež dětem předávají vizuální a zvukovou podobu prostřednictvím mobilních zařízení, tabletů nebo televizí (Valenta et al., 2016).

Další výhodou je opakovaná použitelnost materiálů, které mohou být přizpůsobeny potřebám třídy a jednotlivým učitelům. Interaktivní materiály podporují aktivní učení, protože dítě si buduje své znalosti na základě vlastního výběru materiálu a díky tomu se učí samostatnosti při rozhodování. Používání těchto materiálů ve skupině zvyšuje jejich přínos pro děti a zároveň rozvíjí spolupráci a komunikaci. Tento přístup podporuje flexibilitu ve výuce a umožňuje učitelům kreativně přizpůsobit materiály aktuálním potřebám dětí. Samy děti se mohou také podílet na tvorbě materiálů. Tyto technologie tedy nejen zefektivňují výuku, ale zároveň umožňují větší zapojení dětí, které pomáhá lepšímu zapamatování učeného, což vede k lepším výsledkům (Real Torres, 2021).

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU

Výzkum k bakalářské práci byl zvolen kvantitativního typu, data do výzkumu byla zjišťována pomocí dotazníku. Výzkum se zaměřil na zjištění, jakým způsobem využívají pedagogičtí pracovníci online vzdělávací materiály, jak často je využívají a jaká pozitiva a negativa s nimi spojují, to byl i hlavní cíl mé bakalářské práce. Ve výzkumu jsem zkoumala zařízení, které využívají učitelé ke spuštění online materiálu, dále zjišťovala, kolik hodin týdně využívají tenhle materiál, podle čeho volí materiál při své práci a v neposlední řadě, jak tento online materiál hodnotí učitelé v mateřských školách.

4.1 Cíle výzkumu

Hlavní cíl výzkumu jsem si zvolila: Zjistit názory učitelů na online vzdělávací materiály v předškolním vzdělávání.

Dílčí cíle výzkumu:

- Zjistit jaké technologické zařízení využívají učitelé v mateřských školách ke spuštění online vzdělávacích materiálů.
- Zjistit kolik hodin týdně učitelé využívají online vzdělávací materiály pro děti.
- Zjistit podle jakých kritérií učitelé vybírají online vzdělávací materiály pro děti.
- Zjistit, jak učitelé hodnotí dostupnost online vzdělávacích materiálů.

4.2 Výzkumné otázky

Výzkum je určen k zjištění použitelnosti online vzdělávacího materiálu v předškolním vzdělávání z důvodu toho, že digitální technologie se v dnešní době posouvají do popředí. Výzkum učitelům ukáže, jaké technologie se nejvíce využívají v předškolním vzdělávání a dále učitelům ukáže nejvíce používané aplikace nebo programy, které mohou při své práci využívat.

Hlavní výzkumná otázka: Jak učitelé mateřských škol vnímají využívání online vzdělávacích materiálů v předškolním vzdělávání?

Dílčí výzkumné otázky:

- Jaké technologické zařízení využívají učitelé v mateřských školách ke spuštění online vzdělávacích materiálů?

- Kolik hodin týdně učitelé využívají online vzdělávací materiály pro děti?
- Podle jakých kritérií učitelé vybírají online vzdělávací materiál pro děti?
- Jak učitelé hodnotí dostupnost online vzdělávacích materiálů?

4.3 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvoří pedagogičtí pracovníci z mateřských škol v České republice. Respondenti byli vybráni náhodně ze všech krajů České republiky prostřednictvím online dotazníku. Dotazník byl vytvořen v online prostředí webu Survio. Na dotazník se prostřednictvím tohoto webu dalo odpovídat od 11. února do 19. března 2025, dotazník byl tedy dostupný více než měsíc. Nejdříve byl vložen dotazník do několika Facebookových skupin, které se zabývají předškolním vzděláváním. Ovšem žádná zpětná vazba nebyla získána. Po týdnu bylo spuštěno rozesílání dotazníku do mateřských škol ve všech krajích České republiky pomocí emailů.

Pilotního šetření dotazníku se zúčastnilo 15 učitelů, dotazník bylo potřeba upravit, a tak tyto odpovědi byly smazány a nebyly zahrnuty do výsledků výzkumu. Celkový počet odpovídajících byl 72 respondentů. Návštěvnost dotazníku oproti odpovědím byla vysoká, dotazník si zobrazilo 425 zaměstnanců v mateřských školách. Všechny odpovědi byly vhodné, a už nebylo potřeba další odpovědi mazat. Nejvíce v 39 odpovědích odpovídaly učitelky, 22 odpovědí bylo od ředitelky mateřských škol, 5krát odpověděla asistentka pedagoga, 4 respondenti byly zástupci pedagogů a v neposlední řadě odpověděly 2 speciální pedagogové.

4.4 Výzkumná metoda

Na výzkum byla zvolena kvantitativní metoda, sběr dat probíhal pomocí online dotazníku, který byl rozeslán ředitelům mateřských škol pomocí emailu. Otázky byly otevřené, uzavřené i škálové. Otevřených otázek v dotazníku bylo 6, uzavřených 9 a škálová otázka byla jen 1. Otevřené otázky byly postupně kategorizovány a odpovědi byly rozděleny.

Dotazník byl rozdělený na tři části:

- Úvodní část
- Základní informace
- Specifické otázky

Před začátkem vyplňování se respondenti seznámili s účelem a cílem dotazníku. Také byli seznámeni s tím, že dotazník je anonymní a vyplněním souhlasí s účastí ve výzkumu. Úvodní část byla věnována zjištění základních informací o účastnících dotazníku. Účastníci zde vyplňovali pohlaví, věk, pozici v zaměstnání a délku praxe. Tyhle informace byli zvoleny abych se více seznámila s výzkumným vzorkem. Další část byla zaměřována na základní informace, zde jsem se dozvěděla, zda v mateřských školách využívají online materiály. V otevřené otázce odpovídali, jaké materiály využívají. Následovala otázka ohledně technologií a v jaké míře týdně využívají vzdělávací materiály. V poslední části byly více specifické otevřené otázky zaměřené na online materiály. Odpovědi byly zaměřeny na efektivitu online materiálů, názory na vývoj, dostupnost materiálů, webové stránky a návrhy na zlepšení. Škálová otázka zde byla zaměřená na kvalitu materiálů a uzavřené otázky na prvky, které jsou důležité při výběru a zda online materiály doplnit o materiály bez využití technologií.

Před začátkem výzkumu bylo spuštěno pilotní šetření, tohoto šetření se zúčastnilo 15 učitelek. V dotazníku se však objevily nejasnosti a chyby tak tento počáteční vzorek byl smazán. Dotazník byl tedy upraven hned z několika důvodů. Některé otázky byly špatně formulované, což mohlo vést k nejasnostem nebo nepochopení ze strany respondentů. Také pořadí otázek nebylo vhodně zvolené, otázky na sebe nelogicky navazovaly. Úpravy byly také proto, aby byl přehlednější, srozumitelnější a lépe odpovídal cílům mého výzkumu. Dotazník byl po úpravě do současné podoby zveřejněn na webu Survio a rozeslán do mateřských škol pomocí emailu. Tenhle výzkum probíhal zhruba měsíc, od půlky února roku 2025.

5 INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT

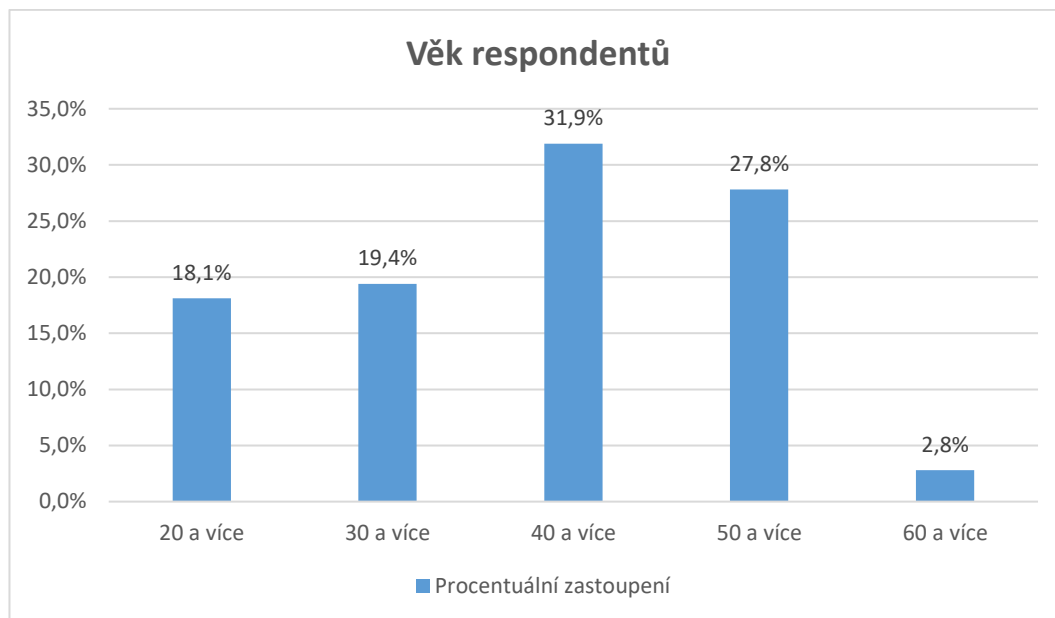
V rámci výzkumu bylo získáno celkem 72 odpovědí od respondentů, 15 odpovědí z pilotního šetření jsem odstranila, protože vznikly technické nedostatky. V dotazníku jsem zaznamenala 425 zobrazení, avšak míra vyplnění dotazníku byla jen 16,95%.

Úvodní část výzkumu

Úvodní část (grafy 1–3) se zaměřuje na základní údaje o respondentech, jako je věk, pracovní pozice a délka pedagogické praxe. Tyto údaje slouží k lepšímu porozumění tomu, kdo tvoří výzkumný soubor a jaké má zkušenosti v oblasti předškolního vzdělávání.

Graf 1 ukazuje věkové rozložení respondentů, kteří se zúčastnili výzkumu. Věkové rozpětí bylo široké, konkrétně od 20 let až po 60 a více. Nejvíce respondentů spadalo do věkové kategorie 40 a více let (31,9 %), následovala skupina 50 a více let (27,8 %). Mladší respondenti byli zastoupeni méně – ve věku 30 a více let odpovědělo 19,4 % a ve věku 20 a více let 18,1 %. Nejmenší zastoupení měla skupina 60 a více let, kterou tvořili pouze dva respondenti (2,8 %).

Otázka týkající se věku byla do výzkumu zařazena záměrně, protože věková skupina může ovlivnit postoje pedagogů ke vzdělávání a práci s digitálními nástroji. Starší učitelé mohou mít jiné preference a pracovní návyky než jejich mladší kolegové. V této souvislosti může hrát roli i technologická gramotnost – různé věkové skupiny mají odlišnou úroveň digitálních dovedností, což se může projevit v tom, jak často a jakým způsobem využívají online vzdělávací materiály. Tyto souvislosti je proto důležité zohlednit při interpretaci dalších výsledků dotazníku.

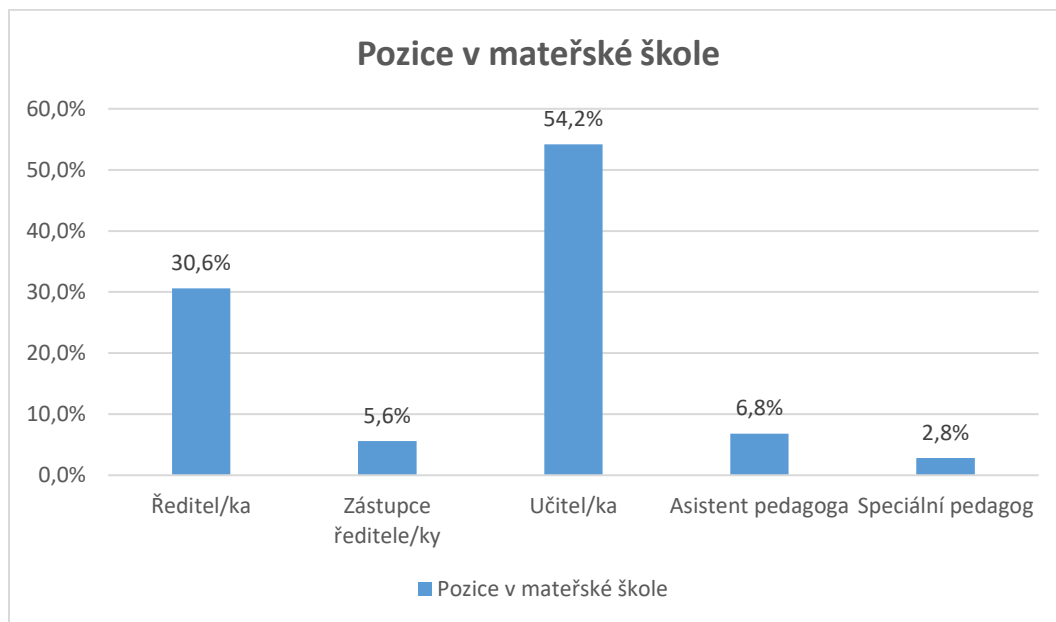
Graf 1 Věk respondentů

Graf 2 ukazuje, jaké pracovní pozice respondenti zastávali. Největší část tvořily učitelky mateřských škol, které představovaly 54,2 % všech odpovědí. Výrazné zastoupení měly také ředitelky, které tvořily 30,6 % respondentů.

Tyto dvě pozice mají v mateřských školách klíčové role, ale liší se v náplni práce. Učitelky přímo plánují a vedou vzdělávací činnost, a proto přicházejí do častého kontaktu s výukovými materiály, včetně těch z online prostředí. Ředitelky se spíše zaměřují na vedení a organizaci školky.

Menší zastoupení měli asistenti pedagoga (6,8 %), kteří obvykle pomáhají při práci s dětmi a méně se věnují samotnému plánování výuky. Zástupci ředitelky/ředitele tvořili 5,6 % a nejmenší podíl měli speciální pedagogové (2,8 %).

Rozdíly v pracovních pozicích mohou ovlivnit pohled respondentů na využívání online vzdělávacích materiálů. Je proto důležité, vzít tyto souvislosti v úvahu při hodnocení dalších odpovědí v dotazníku.

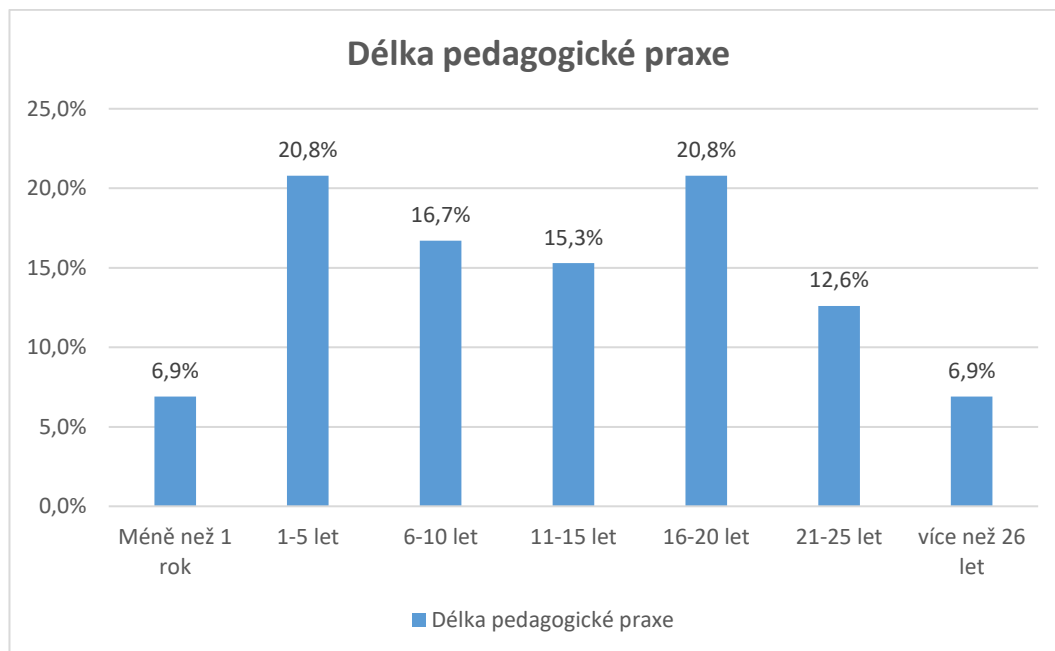
Graf 2 Pozice v mateřské škole

Graf 3 z úvodní části se zaměřuje na délku pedagogické praxe respondentů. Délka praxe může ovlivnit přístup pedagogů k využívání online vzdělávacích materiálů. Učitelky s dlouholetou praxí často spoléhají na osvědčené metodiky a mohou dávat přednost tradičním formám výuky. Naopak jejich mladší kolegyně mohou být otevřenější novým technologiím a moderním přístupům k výuce.

Díky této otázce bylo možné zjistit, zda dotazník vyplňovali spíše začínající učitelé, nebo ti se zkušenostmi z dlouhodobé praxe.

Výsledky zobrazené v Grafu 3 ukazují, že stejný, nejnižší podíl (6,9 %) mají respondenti s praxí kratší než 1 rok i více než 26 let. Největší zastoupení mají dvě skupiny – s praxí 1–5 let a 16–20 let, obě 20,8 %. Další početní skupiny tvořili respondenti s 6–10 lety praxe (16,7 %), s 11–15 lety (15,3 %) a s 21–25 lety praxe (12,6 %).

Tato různorodost délek praxe je důležitá, protože potvrzuje, že vzorek zahrnuje pedagogy s různým profesním zázemím. Díky tomu můžeme lépe porovnat, jak se jejich přístup k online materiálům liší.

Graf 3 Délka pedagogické praxe

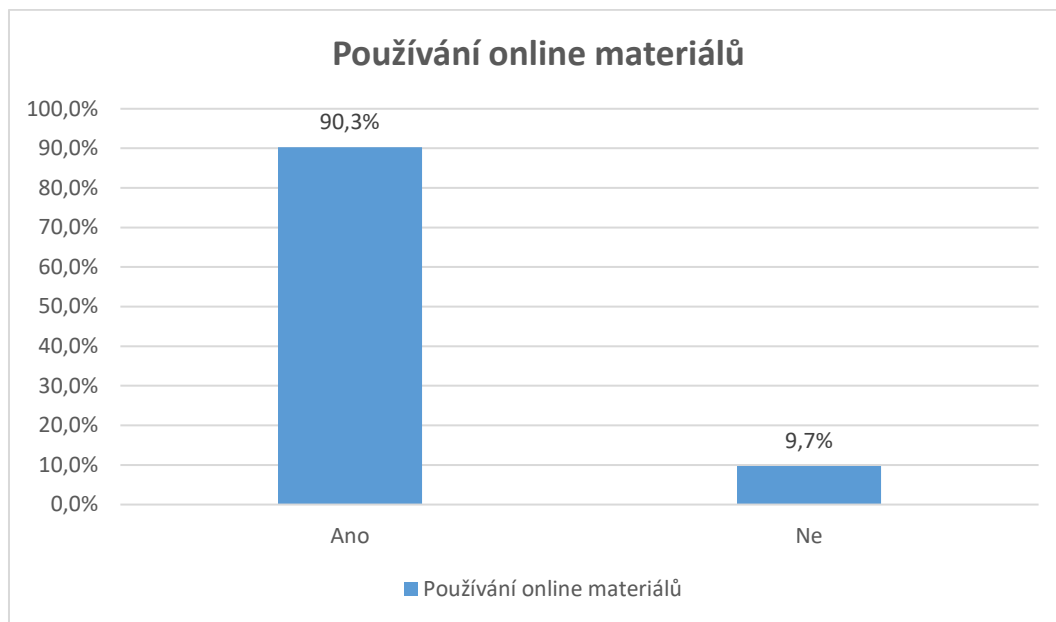
Základní informace

Základní informace (grafy 4–7) obsahují otázky týkající se obecných informací o využívání online vzdělávacích materiálů – například zda je učitelé používají, jaké typy materiálů preferují, jaká zařízení k tomu využívají a kolik času tomu týdně věnují.

Graf 4 ze skupiny základních otázek se soustředí na otázku, zda pedagogové v mateřských školách vůbec využívají online vzdělávací materiály nebo nikoliv. Jedná se o uzavřenou otázku s odpověďmi „ano“ nebo „ne“.

Z výsledků vyplývá, že 90,3 % respondentů uvedlo, že online materiály používají, zatímco pouze 9,7 % uvedlo, že je nevyužívá.

Tato otázka je klíčová, protože poskytuje základní přehled o tom, kolik pedagogů má s online výukou zkušenosti. Zároveň rozdělila účastníky na dvě skupiny – ty, kteří online materiály používají, a ty, kteří ne. Tento členící princip bude důležitý pro další vyhodnocování otázek a interpretaci dat.

Graf 4 Používání online materiálů

Graf 5 znázorňuje, jaké konkrétní typy online vzdělávacích materiálů pedagogové v mateřských školách využívají. Odpovědi byly otevřené, což znamená, že respondenti mohli uvést více možností. Následně byli jednotlivé odpovědi roztrženy do tematických kategorií.

Nejčastěji se objevovaly různé portály a webové stránky, které učitelé využívají jako inspiraci nebo zdroj konkrétních výukových materiálů. Tuto možnost uvedlo 67 respondentů, což odpovídá 44,1% odpovědí. Mezi nejčastěji zmiňované patřily Pinterest, Facebook, uciteleucitelum.cz, učitelnice.cz, dumy.cz nebo konkrétní autoři jako Konvalinová, Pundová a Kunčická.

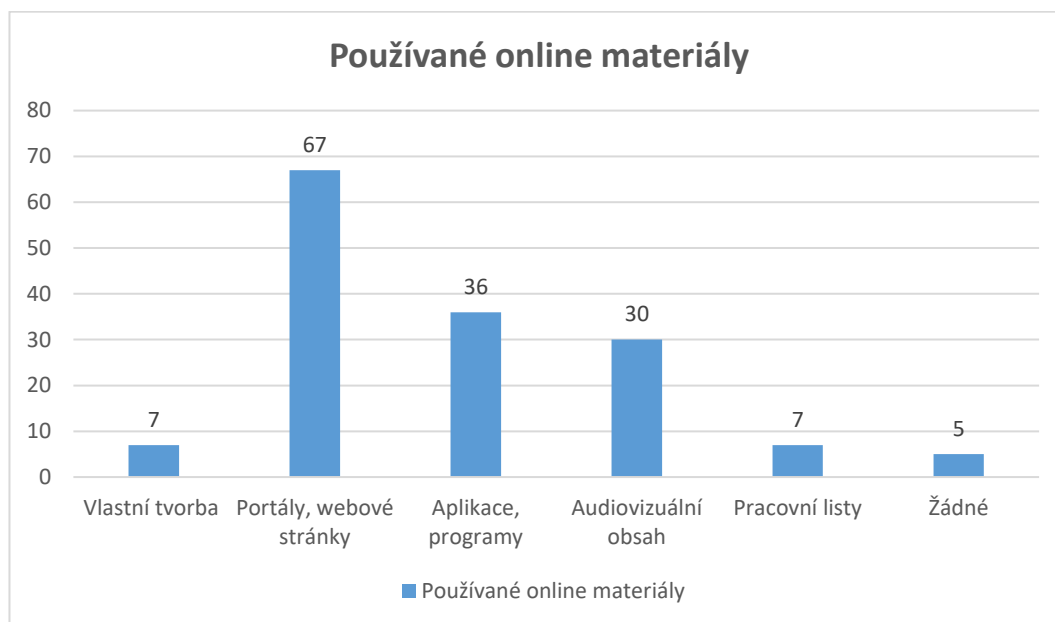
Dále byly zmiňovány aplikace a programy, které se dají stáhnout do zařízení (např. tabletů nebo počítačů). Tyto materiály využívá 36 respondentů (23,7 % odpovědí) a konkrétními příklady byly Barevné kamínky, Logotron, Eedugym nebo Alfíček.

Audiovizuální obsah uvedlo 30 respondentů (19,7 % odpovědí), nejčastěji šlo o ČT Edu a YouTube. Tyto materiály slouží zejména k zapojení dětí pomocí videí, písniček nebo pohádek.

Sedm respondentů (4,6 % odpovědí) uvedlo, že si online vzdělávací materiály tvoří sami, a stejný počet používá pracovní listy v elektronické podobě.

Pouze 5 respondentů (3,3 % odpovědí) odpovědělo, že žádné online materiály nevyužívají.

Ukazuje, že většina učitelů dává přednost snadno dostupným materiálům z internetu, ale část z nich také vytváří vlastní obsah nebo sahá po interaktivních aplikacích. Každá z těchto forem nabízí jiné možnosti práce s dětmi a odráží různorodé přístupy k výuce v předškolním vzdělávání.

Graf 5 Používané online materiály

Graf 6 znázorňuje, s jakým technologickým vybavením pedagogové v mateřských školách pracují. Jednalo se o uzavřenou otázku, jejímž cílem bylo zjistit, jaké prostředky mají učitelé k dispozici při práci s online vzdělávacími materiály.

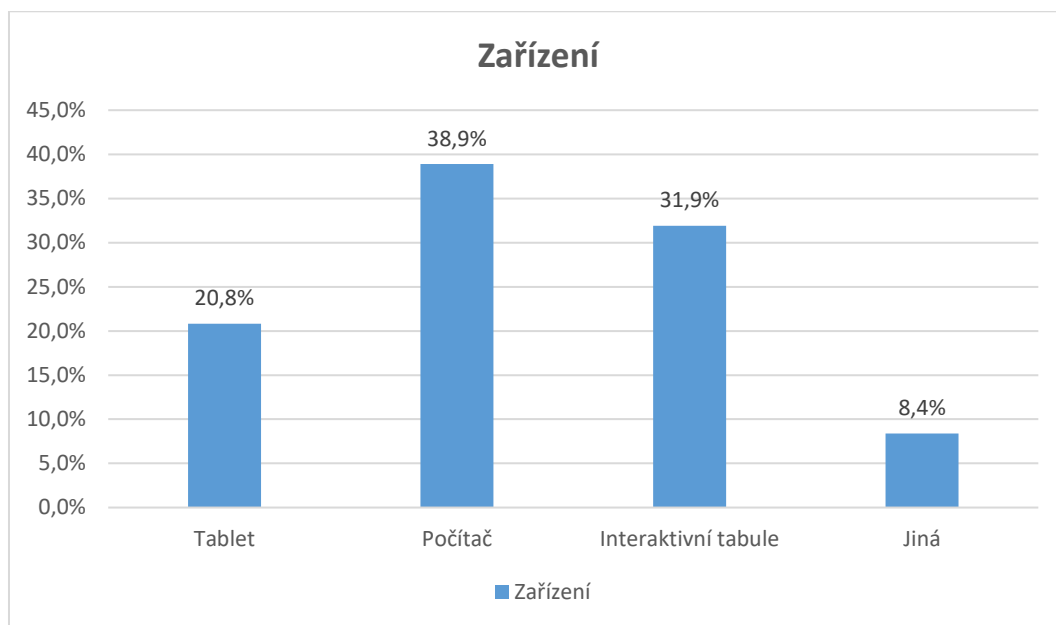
Význam otázky spočívá v tom, že různé typy zařízení umožňují různé způsoby práce s dětmi. Například interaktivní tabule zapojuje celou skupinu dětí, zatímco tablet je vhodný spíše pro individuální práci. Respondenti mohli zvolit i jinou možnost, ale v 8,4 % případů sice tuto volbu označili, ale žádné konkrétní zařízení neuvedli.

Nejčastěji uváděným zařízením byl počítač, který se vyskytuje ve 38,9 % mateřských škol. Interaktivní tabule se využívají ve 31,9 % případů a tablety ve 20,8 % škol.

Z těchto údajů vyplývá, že technologie jsou v mateřských školách přítomné, ale vybavenost se mezi jednotlivými zařízeními liší. Nejvíce se stále spoléhá na počítače, zatímco tablety a tabule se využívají méně často, přesto však hrají důležitou roli při modernizaci výuky.

Výsledky odpovídají závěrům studie Vidal-Estave a Martín-Gomez (2023), kde byly jako nejčastěji využívané zařízení zmíněny interaktivní tabule. Autoři zároveň upozorňují,

že dostupnost technologií je rozdílná podle typu škol – zejména soukromé mateřské školy bývají lépe technicky vybavené.

Graf 6 Zařízení

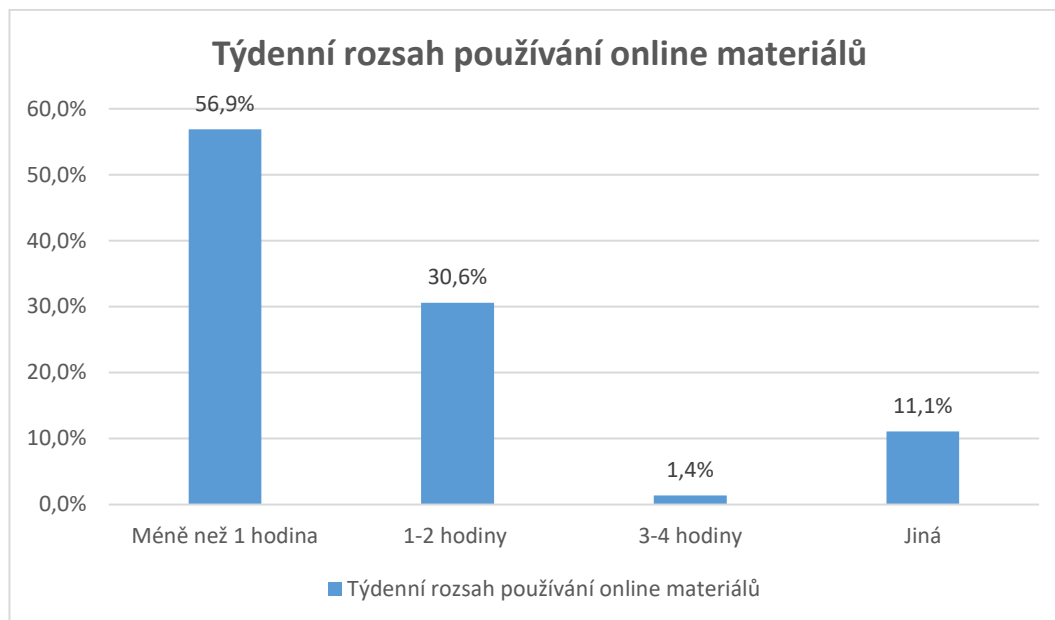
Graf 7 znázorňuje, kolik času týdně věnují učitelé v mateřských školách práci s online vzdělávacími materiály.

Z odpovědí vyplývá, že se těmto materiálům nevěnuje většina učitelů příliš často. Největší skupina respondentů (56,9 %) uvedla, že online materiály využívá méně než jednu hodinu týdně. Dalších 30,6 % respondentů je používá v rozsahu jedné až dvou hodin týdně.

Pouze 1,4 % dotazovaných uvedlo, že online materiály využívá tři až čtyři hodiny týdně. Možnost „více než čtyři hodiny“ nebyla zvolena vůbec.

Odpověď „jiná“ zvolilo 11,1 % respondentů, přičemž z doplňujících poznámek vyplývá, že tito učitelé online vzdělávací materiály vůbec nepoužívají.

Z výsledků vyplývá, že i když většina respondentů s online materiály pracuje, jejich využívání je spíše příležitostné a časově omezené. To může souviset jak s technickým vybavením škol, tak i s návyky a preferencemi jednotlivých pedagogů.

Graf 7 Týdenní rozsah používání online materiálů

Specifické otázky výzkumu

Specifické otázky (grafy 8–15) jsou zaměřeny na specifické a podrobnější otázky související s kvalitou online materiálů, jejich efektivitou, kritérii výběru, dostupností a také na návrhy učitelů pro zlepšení jejich využívání v praxi.

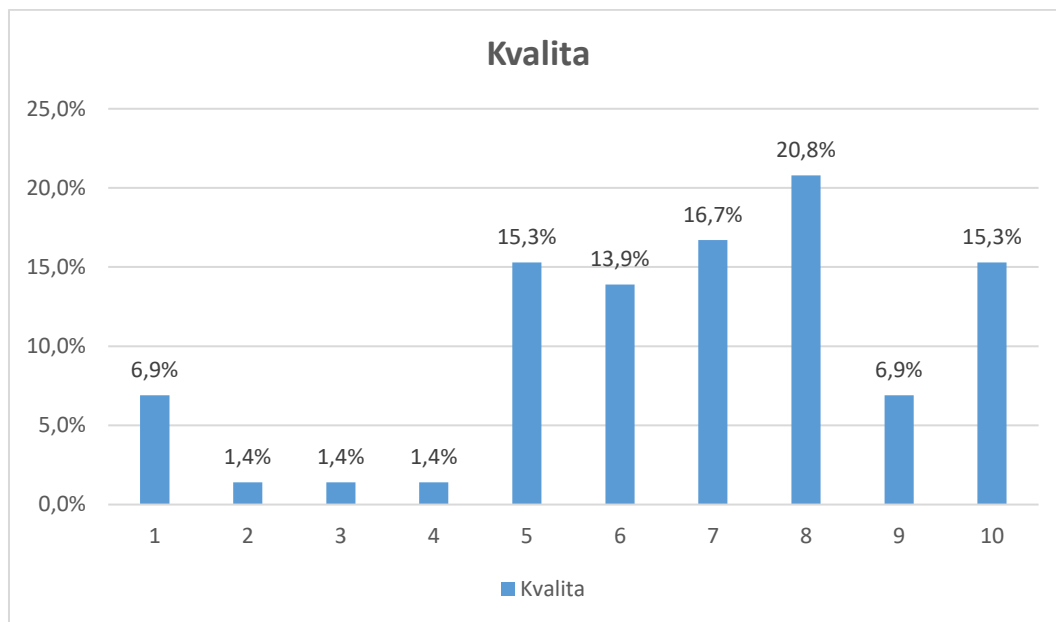
Graf 8 se zaměřuje na to, jak respondenti hodnotí kvalitu online vzdělávacích materiálů, které v mateřských školách využívají. Otázka byla položena formou škály, kde 1 představovala nejnižší kvalitu a 10 kvalitu nejvyšší.

Pod pojmem „kvalita“ si respondenti nejčastěji představovali správnost obsahu, aktuálnost informací, srozumitelnost, grafické zpracování a celkovou přehlednost.

Nejvíce respondentů zvolilo hodnocení 8 (20,8 %), což ukazuje na převážně pozitivní zkušenosti. Naopak nejméně často se objevovala hodnocení 2, 3 a 4 – každé z nich uvedlo jen 1,4 % respondentů.

Průměrná hodnota hodnocení byla 6,8, což naznačuje, že kvalita online materiálů je vnímána spíše jako dobrá, ale stále s určitými rezervami. Je tedy možné, že právě rozdílné vnímání kvality ovlivňuje, jak často a s jakou důvěrou učitelé tyto materiály používají.

Tato otázka zároveň ukazuje, že kvalitní zpracování je pro pedagogy důležité a může být motivací (nebo naopak překážkou) při využívání digitálních nástrojů v každodenní výuce.

Graf 8 Kvalita

Graf 9 znázorňuje odpovědi respondentů na otevřenou otázku zaměřenou na efektivitu online vzdělávacích materiálů ve srovnání s tradičními tištěnými formami. Respondenti mohli uvést více odpovědí, které jsem následně roztřídila do osmi základních kategorií.

Nejčastější odpovědí, která se objevila ve 25 případech, bylo využívání online materiálů jako doplněk k tradiční výuce. Většina učitelů tak nevnímá online obsah jako náhradu, ale spíše jako rozšíření, zpestření nebo inspiraci pro běžnou práci s dětmi.

Atraktivita byla zmíněna v 18 odpovědích. Učitelé ocenili především moderní zpracování a možnost interaktivního zapojení dětí.

Kategorie zbytečnost se objevila 13× – důvodem bývá buď preference tradičních metod, nebo nedostatečné technické vybavení školky.

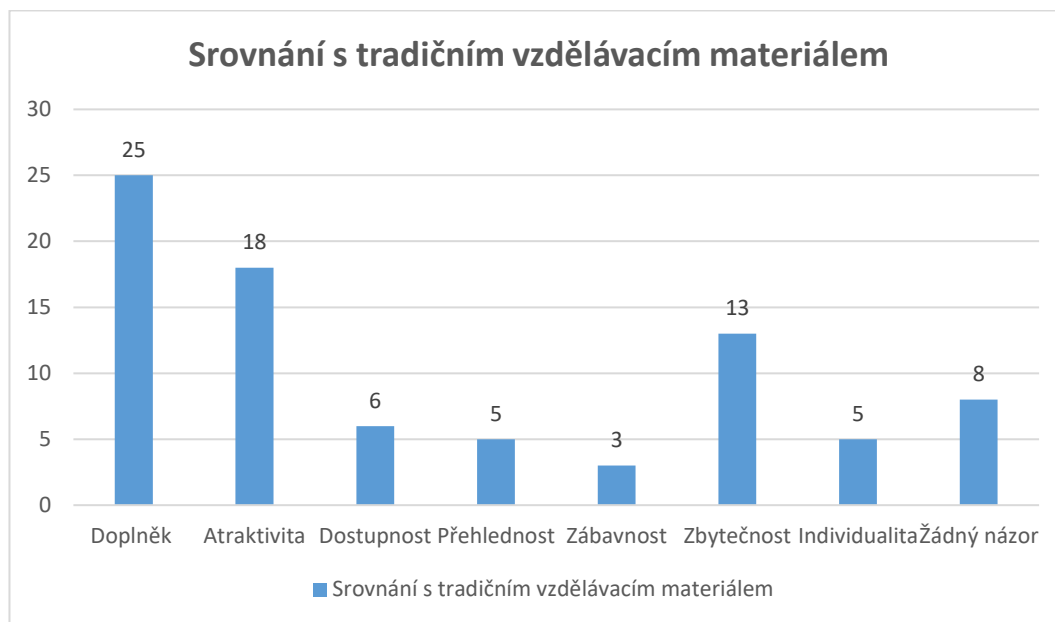
Další odpovědi spadaly do kategorií dostupnost (6×), přehlednost (5×) a individualita (5×). Přehlednost se týkala snadné orientace v obsahu, individualita pak možnosti přizpůsobení konkrétním potřebám dětí.

Zábavnost byla zmíněna ve 3 případech – podle respondentů online obsah více baví děti a déle udrží jejich pozornost.

Osm respondentů uvedlo, že na tuto otázku nemají jasný názor.

Z odpovědí je zřejmé, že většina pedagogů chápe online materiály spíše jako doplněk tradiční výuky, který jim může přinést nové nápady nebo větší zapojení dětí. Zároveň se ale

ukazuje, že efektivita těchto materiálů závisí i na konkrétních podmínkách ve školce a zkušenostech učitele.

Graf 9 Srovnání s tradičním vzdělávacím materiálem

Graf 10 se zaměřuje na to, které prvky jsou pro pedagogy v mateřských školách nejdůležitější při výběru online vzdělávacích materiálů. Respondenti vybírali z pěti nabízených možností, které mohli hodnotit jako klíčové.

Nejčastěji zmiňovaným faktorem byla kvalita materiálu, kterou jako nejdůležitější označilo 63,9 % respondentů. Tento výsledek ukazuje, že učitelé kladou důraz na to, aby informace a aktivity, které dětem předávají, byly věcně správné, věku přiměřené, smysluplné a podporující rozvoj dětí.

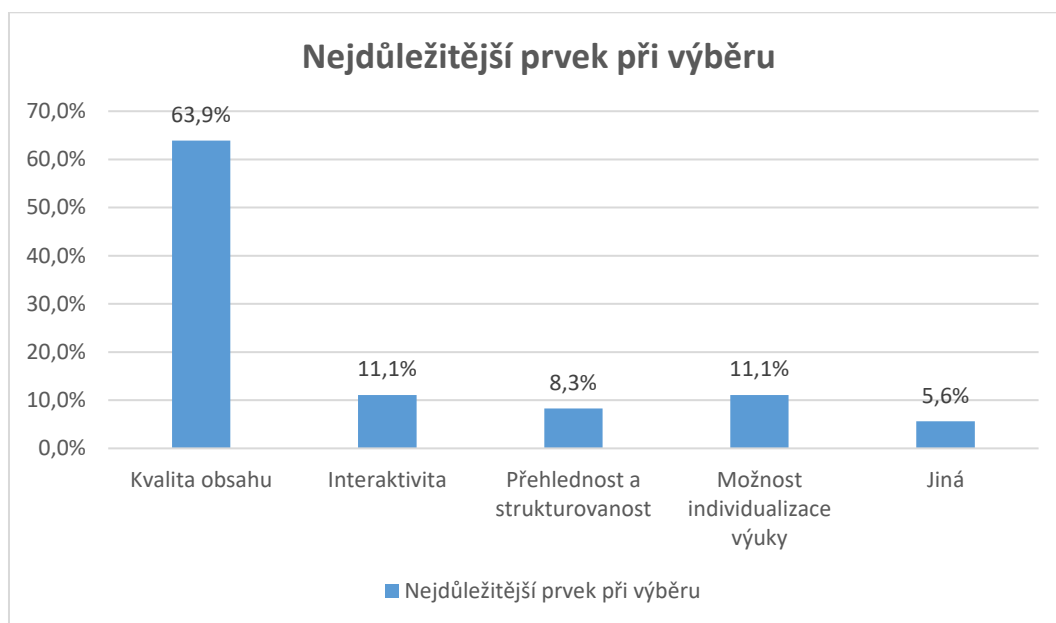
Druhou nejčastější volbou byla interaktivita (11,1 %) a stejně tak i možnost individuální výuky (11,1 %). Interaktivní prvky pomáhají dětem udržet pozornost a zapojují více smyslů. Individuální výuka zase umožňuje přizpůsobit obsah konkrétním potřebám, dovednostem nebo zájmům dětí.

Přehlednost a strukturovanost označilo jako nejdůležitější pouze 8,3 % respondentů. Přesto i tato volba poukazuje na to, že učitelé ocení dobře čitelné a logicky uspořádané materiály, které jim usnadní práci.

Zbylých 5,6 % respondentů na otázku neodpovědělo, přestože tuto možnost měli.

Výsledky ukazují, že při výběru materiálů je pro pedagogy zásadní jejich obsahová kvalita, ale nezanedbatelnou roli hraje i možnost aktivního zapojení dětí a přizpůsobení výuky jejich individuálním potřebám.

Ve své studii Real Torres (2021) zdůrazňuje, že důležitým kritériem je nejen kvalita, ale i schopnost vytvářet vlastní obsah. Tato schopnost podle autora vede k lepšímu přizpůsobení materiálů konkrétním dětem, což je v souladu s tím, že i v mém výzkumu byla zmiňována potřeba individualizace.

Graf 10 Nejdůležitější prvek při výběru

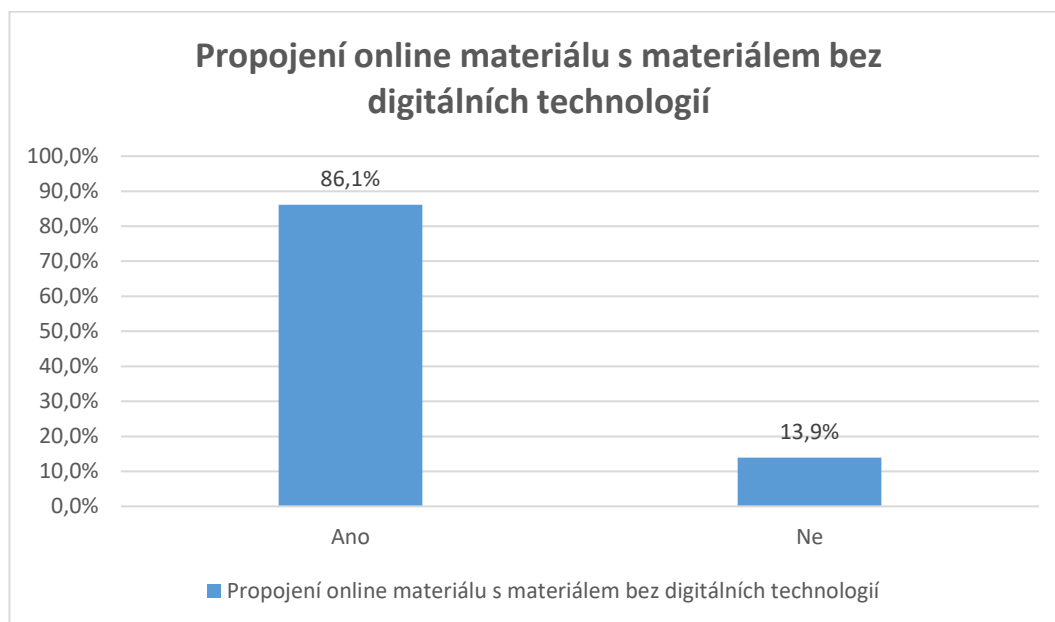
Graf 11 ukazuje, zda považují pedagogové za důležité propojit digitální vzdělávací materiály s těmi, které neobsahují žádné digitální technologie.

Respondenti měli na výběr dvě možnosti. Většina (86,1 %) označila, že ano, propojení je důležité pro vyvážený vzdělávací proces. Zbýlých 13,9 % uvedlo, že ne, online materiály považují za dostačující samy o sobě.

Výsledky ukazují, že převážná část respondentů vnímá potřebu kombinovat digitální a tradiční formy výuky. Tento přístup pomáhá vytvářet rovnováhu mezi světem technologií a reálným prostředím, což je pro předškolní vzdělávání velmi důležité.

Z odpovědí lze vyčíst, že pedagogové používají digitální materiály cíleně – často například jako motivační prvek, který je následně doplněn aktivitami bez technologií. Ukazuje se, že učitelé s online obsahem pracují uvědoměle a v kontextu celkového plánování výuky.

Stejný závěr uvádí i Vidal-Estave a Martín-Gomez (2023), kteří poukazují na výhodnost kombinace tradičních a digitálních forem učení. V obou výzkumech se ukazuje, že digitální nástroje mají smysl tehdy, pokud jsou vhodně propojeny s běžnou činností a nejsou jediným vzdělávacím prostředkem.

Graf 11 Propojení online materiálu s materiálem bez digitálních technologií

Graf 12 zachycuje odpovědi respondentů na otevřenou otázku týkající se jejich názoru na vývoj a aktuální stav online vzdělávacích materiálů. Odpovědi byly následně rozděleny do několika tematických kategorií.

Je potřeba zmínit, že 18 respondentů na tuto otázku neodpovědělo. Zbylí respondenti však poskytli řadu podnětných názorů.

Nejvíce respondentů (17) uvedlo, že vývoj online materiálů je důležitý, protože to odpovídá požadavkům dnešní digitální doby. Vnímají, že digitální technologie se stávají běžnou součástí života, a proto by se měly přirozeně objevovat i v prostředí mateřských škol.

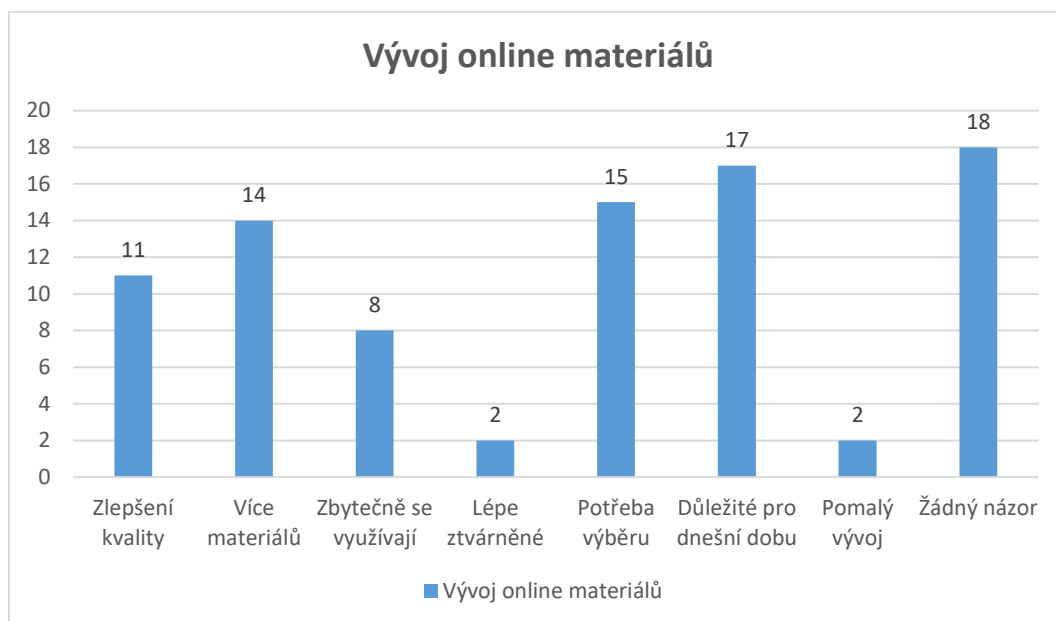
Nutnost výběru vhodného materiálu zmínilo 15 respondentů. Poukazovali na to, že ne všechny online materiály jsou kvalitní, bezpečné nebo vhodné pro děti předškolního věku. S tím úzce souvisí i odpovědi spadající do kategorie množství dostupných materiálů (14 odpovědí), kde učitelé poukazovali na to, že výběr je široký, ale ne vždy přehledný a kvalitní.

Pozitivně byla hodnocena i rostoucí kvalita online materiálů, kterou zmínilo 11 respondentů. Tito učitelé vnímají zlepšení v grafickém zpracování, obsahu i přehlednosti digitálních zdrojů.

Zbytečnost využívání online materiálů zmínilo 8 respondentů. Důvodem bývá buď preference tradičních forem výuky, nebo nedostatek zkušeností s technologiemi.

Po dvou zmínkách se objevily ještě odpovědi reflektující potřebu lepšího ztvárnění obsahu a také názor, že vývoj digitálních materiálů je pomalý a zaostává za potřebami praxe.

Z odpovědí je patrné, že učitelé se v názorech rozcházejí, ale většina z nich vývoj a využívání online materiálů v mateřských školách podporuje – zejména za předpokladu, že budou kvalitní, přehledné a vhodně zvolené.

Graf 12 Vývoj online materiálů

Graf 13 shrnuje odpovědi na otevřenou otázku, ve které se respondenti vyjadřovali k tomu, jak vnímají dostupnost online vzdělávacích materiálů. Každý respondent mohl uvést pouze jednu odpověď.

Ve 47 případech pedagogové uvedli, že dostupnost je dostačující. Uvedli, že je k dispozici velké množství materiálů, které jsou snadno dohledatelné a využitelné v každodenní praxi. Lze předpokládat, že tito učitelé s online obsahem běžně pracují a vnímají ho jako běžnou a užitečnou součást své výuky.

Naopak 9 respondentů uvedlo, že dostupnost není dostatečná – upozorňovali především na obtížné hledání vhodných materiálů v českém jazyce a pro specifické věkové skupiny dětí.

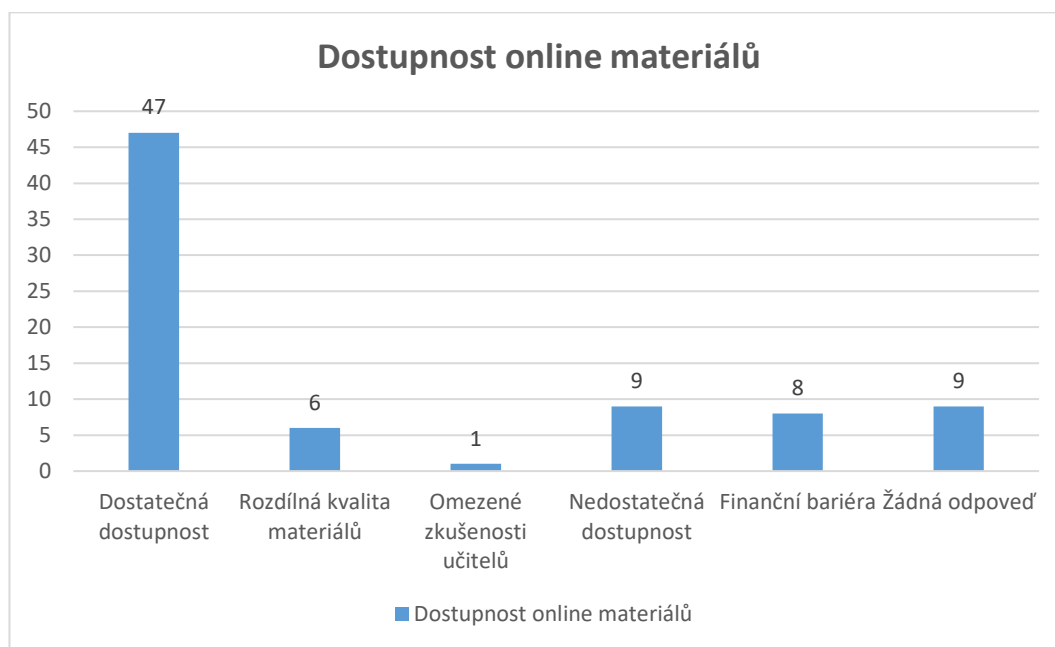
Osm respondentů zmínilo problém s cenou materiálů a technologií. Podle nich bývá kvalitní online obsah často zpoplatněný, což může být problém, pokud je potřeba materiály nakupovat pravidelně.

Dalších 6 učitelů upozornilo na různou kvalitu dostupných materiálů – je podle nich potřeba materiály pečlivě vybírat a kontrolovat, zda jsou vhodné pro předškolní vzdělávání.

Jeden respondent uvedl, že pedagogové nemusí vědět, kde vhodné materiály hledat, případně jak je efektivně využít.

Devět respondentů na otázku neodpovědělo.

Z odpovědí vyplývá, že většina pedagogů má pozitivní zkušenosti s dostupností online materiálů. Přesto ale část respondentů upozorňuje na konkrétní překážky – ať už jazykové, finanční, nebo technické – které mohou ovlivnit jejich reálné využívání ve výuce.

Graf 13 Dostupnost online materiálů

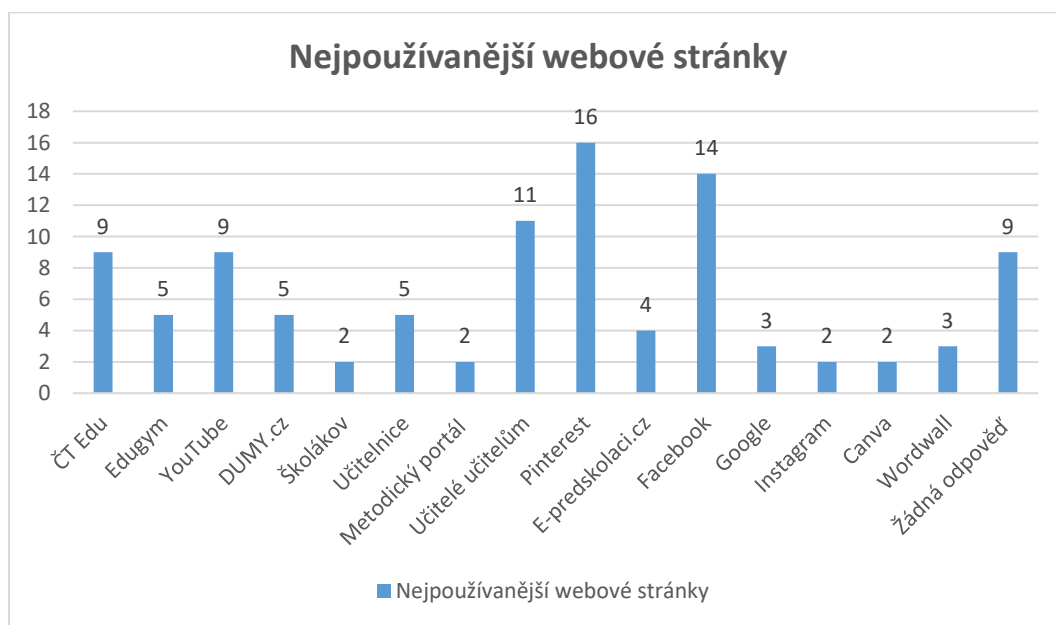
Graf 14 se zaměřuje na to, jaké konkrétní webové stránky pedagogové v mateřských školách nejčastěji využívají při vyhledávání online vzdělávacích materiálů. Cílem otázky bylo identifikovat nejčastější zdroje, které učitelé považují za inspirativní a prakticky využitelné. Odpovědi byly otevřené a následně kategorizovány. Nejčastěji zmiňované weby byly uvedeny do přehledné tabulky.

Nejvíce respondentů (16) uvedlo, že hledají materiály na Pinterestu, následovalo Facebook s 14 odpověďmi. Na třetím místě se objevila stránka Učitelé učitelům, kterou uvedlo 11 respondentů.

Devět učitelů zmínilo ČT Edu, YouTube, nebo na otázku neodpovědělo.

Mezi další, méně často zmiňované zdroje, patřily například: Dětské stránky, Umíme to, Angličtina online, Výukové materiály, Školákoviny, Učitelky ze školky, UnoDuo.cz, Naturfoto.cz, Kahoot!, Logotron, Twigsee, Creative.cz, KLIK školka a další.

Z odpovědí vyplývá, že učitelé nejčastěji volí snadno dostupné a praktické weby, které nabízí obsah vhodný pro práci s dětmi předškolního věku. Tyto poznatky mohou sloužit jako výchozí bod pro doporučení ověřených, často využívaných a kvalitních online zdrojů v oblasti předškolního vzdělávání.

Graf 14 Nejpoužívanější webové stránky

Poslední výzkumný Graf 15 shrnuje odpovědi na poslední otevřenou otázku, ve které měli respondenti navrhnout, co by podle nich mohlo přispět ke zlepšení využívání online vzdělávacích materiálů v mateřských školách.

Nejčastěji se v odpovědích objevoval návrh na snížení cen materiálů a technologií – tuto možnost uvedlo 13 respondentů. Pedagogové uváděli, že kvalitní materiály bývají zpoplatněné, a některé mateřské školy nemají dostatečný rozpočet, aby si je mohly pravidelně pořizovat.

Další návrh – zvýšit dostupnost kvalitních materiálů – zmínilo 7 respondentů. S tím souvisí nejen cena, ale také obtížnost najít vhodné materiály v českém jazyce a přizpůsobené věku dětí.

Se stejným počtem odpovědí (6) se objevily následující návrhy: zvýšit kvalitu materiálů – tedy aby byly přehledné, správně zpracované a věkově návrhy: zvýšit větší edukaci učitelů – např. pomocí kurzů, školení nebo metodické podpory; omezenější používání online materiálů, pokud nemají přidanou hodnotu nebo nahrazují živý kontakt s dětmi.

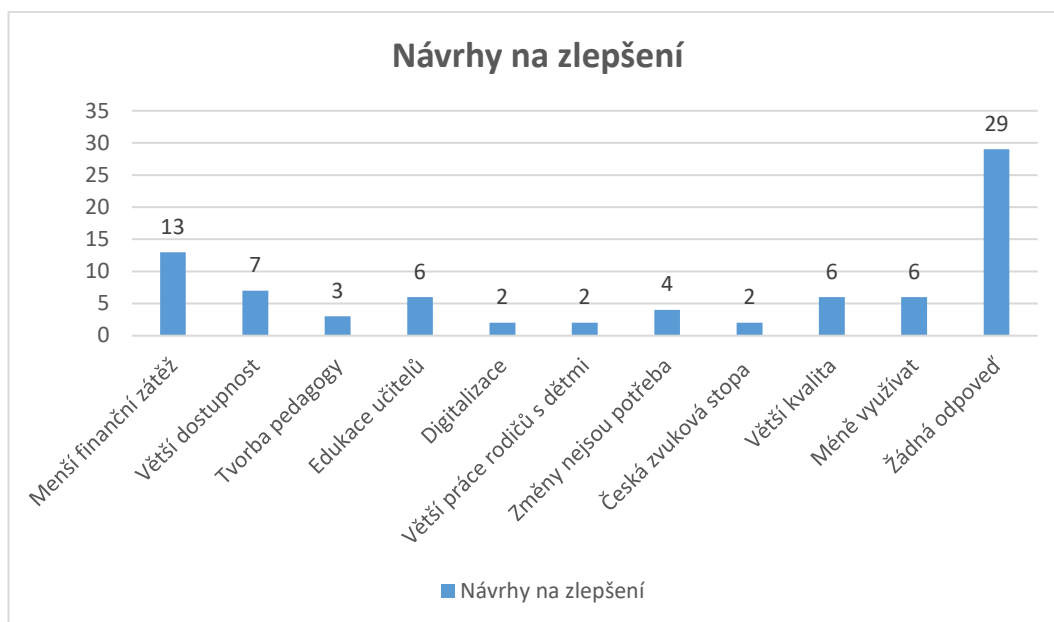
Čtyři respondenti uvedli, že žádné změny nejsou potřeba, protože jsou se současnou nabídkou spokojeni.

Další návrh, který se objevil ve 3 odpovědích, byl, aby digitální materiály vytvářeli přímo pedagogové nebo odborníci z praxe, protože nejlépe znají potřeby dětí.

Dvě odpovědi zmiňovaly potřebu větší digitalizace mateřských škol, aktivnější zapojení rodičů, nebo přidání české zvukové stopy k používaným online materiálům.

Celkově lze říci, že pedagogové vnímají potenciál online materiálů, ale zároveň upozorňují na konkrétní bariéry, které je potřeba řešit – ať už jde o cenu, kvalitu, nebo metodickou podporu

V návrzích na zlepšení se často objevovala potřeba školení pedagogů, což potvrzuje i výzkum Vidal-Estave a Martín-Gomez (2023), kde je kladen důraz na nutnost specifického školení pro správné využití digitálního obsahu.

Graf 15 Návrhy na zlepšení

6 ZÁVĚRY VÝZKUMU A DISKUZE

Hlavním cílem výzkumného šetření bylo zjistit názory na online vzdělávací materiály v předškolním vzdělávání. Tenhle cíl je naplněn ve všech třech částech, které se ve výzkumu nachází.

Z úvodní části výzkumného šetření jsem zjistila, že se zúčastnily pouze ženy, většina žen byla na pozici učitelky (54,2 %) nebo ředitelky mateřské školy (30,6 %). Respondenti byli středního věku 40 a více let (31,9 %) a 50 více let (27,8 %). Z výzkumu jsem taky zjistila, že respondenti byli s dlouholetou praxí (16-20 let, 20,8 %) i začínající pedagogičtí pracovníci (1-5 let, 20,8 %), což zajišťuje názorovou pestrost.

Z části se základními informacemi jsem zjistila, že 90,3 % respondentů využívá online vzdělávací materiál při své práci s dětmi. Zbylí respondenti tenhle materiál nevyužívají. Tenhle materiál nejčastěji nacházejí a využívají na různých portálech a webových stránkách jako je Pinterest, Facebook nebo Učitelé učitelům (67 odpovědí) jiní respondenti využívají aplikace a programy typu Barevné kamínky nebo Logotron (36 odpovědí) důležitý při práci je i audiovizuální obsah, který pouštějí respondenti na YouTube nebo ČT Edu (30 odpovědí). V téhle části odpovídáme na první dílčí cíl, a to je zjistit jaké zařízení využívají v mateřských školách ke spuštění online materiálu. Online vzdělávací materiály se tedy nejvíce zprostředkovávají pomocí počítače (38,9 %) nebo pomocí interaktivní tabule (31,9 %) v menším počtu se však v mateřských školách využívá i tablet (20,8 %). Z výzkumu také vyplývá, že tohle vzdělávání není úplně využíváno, v mateřských školách se objevuje méně než 1 hodinu v týdnu (56,9 %) nebo 1-2 hodiny (30,6 %). Z toho lze říct, že mnoho škol využívá tradičnější formy výuky. Zde tedy nacházíme odpověď na druhý dílčí cíl mé bakalářské práce, a to zjistit kolik hodin týdně učitelé využívají online vzdělávací materiál pro děti

Poslední část výzkumu se zaměřila na **specifické otázky**. Respondenti zde vyjadřovali ve škálové otázce svůj názor na kvalitu online vzdělávacích materiálů. Průměrná hodnota byla 6,8, to ukazuje na to, že materiál není moc kvalitní a je potřeba ho zlepšit z ohledu správnosti, aktuálnosti, srozumitelnosti či grafického zpracování. V další otázce respondenti odpověděli, že online vzdělávací materiály jsou skvělý doplněk (25 odpovědí) k tradičnímu materiálu, nebo že jsou více atraktivní (18 odpovědí) oproti tradiční formě. Tady nacházíme odpověď na další dílčí cíl, kde zjišťujeme, podle jakých kritérií učitelé vybírají online materiály. Nejdůležitější kritérium, podle kterého respondenti vybírají je kvalitní obsah

(63,9 %) nebo interaktivita (11,1 %) a možnost individualizovat vzdělávání (11,1 %). Materiál by se měl také propojovat s materiálem bez digitálních technologií, aby vzdělávací proces byl vyvážený (76,1 %) zbylí respondenti uvedli, že online vzdělávací materiály jsou dostačující a není potřeba využívat materiál bez technologií. Technologie a materiál se neustále vyvíjí, jsou tedy důležitým prvkem v dnešní době (17 odpovědí), ovšem materiál nebývá vždy kvalitně zpracován, a tak je zapotřebí vybrat ten správný (17 odpovědí) z toho množství, které nás obklopuje (14 odpovědí). Poslední dílčí cíl zjišťuje, jak učitelé hodnotí dostupnost online vzdělávacích materiálů. Dostupného materiálu je dostatek uvádí respondenti (47 odpovědí), ovšem někteří respondenti si myslí, že je zapotřebí více materiálů (9 odpovědí) Také je zapotřebí se podívat na finanční stránku materiálu a technologií (8 odpovědí). Tenhle vzdělávací materiál mohou najít přímo na webových stránkách, které jsou určeny pro pedagogy: Pinterest (16 odpovědí) Facebook (14 odpovědí), Učitelé učitelům (11 odpovědí), ČT Edu a YouTube (9 odpovědí). Avšak i na spoustě dalších webových stránkách. Na závěr respondenti uvádí návrhy na zlepšení. Je potřeba se zaměřit opět na finanční stránku školy (13 odpovědí), materiál je potřeba více zpřístupnit (7 odpovědí), vzdělávat učitele, větší kvalita materiálů nebo méně s nimi pracovat (6 odpovědí).

Zde jsem v krátkosti představila názory 72 pedagogických pracovníků na online vzdělávací materiály, které využívají při své práci v mateřských školách. Tyhle výsledky odpovídají na hlavní a dílčí cíle mého výzkumného šetření a přinášejí ucelený přehled o současném stavu využívání online vzdělávacích nástrojů v předškolním vzdělávání.

Výsledky mého výzkumného šetření částečně korespondují se záměry následujících zahraničních studií.

Ze zahraničního výzkumného článku od Vidal-Estave a Martín-Gomez (2023), který se zabýval: Digitalizací učeben: Srovnávání studie o učitelích, názory na používání digitálních výukových materiálů v raném věku dětství a primárním vzdělávání. Výzkum se zaměřuje na vzdělávání v preprimárním stupni ve Španělsku. Tenhle výzkum se s mým výzkumem shoduje v tom, že pro dítě je online vzdělávací materiál obohacením vzdělávání a také je doplněk k tradičním formám, které se využívají a však nejsou jen tím hlavním prostředkem pro vzdělávání. Další společný bod je vzdělávání učitelů, tenhle návrh padl i v návrzích na zlepšení využívanosti, s tím je spojené to, že učitelé by měli projít specifickým školením, aby byli schopni správně materiál předat dětem. Autor zde zmiňuje i nejvíce využívané technologie při vzdělávání, a to interaktivní tabule, ty však s ohledem na finanční prostředky, nevlastní každá mateřská škola. Více se technologie objevují v mateřských školách, které

jsou soukromé. Výzkum také nakonec prokázal, že tyto technologie jsou v dnešní době potřeba k pozdějšímu využití. Z toho vyplývá, že i v zahraničním prostředí je patrný trend směřující ke kombinaci klasických a digitálních metod, přičemž se klade důraz na připravenost učitele a dostupnost vybavení. Význam školení a metodické podpory pro pedagogy je tedy relevantní napříč zeměmi.

Druhý zahraniční výzkum od Real Torres (2021) se zaměřuje na: Digitální didaktické materiály: Inovativní zdroj ve výuce 21. století. Tahle studie vyžaduje, aby každý učitel byl schopný si svůj materiál vytvořit, to by bylo užitečné z důvodu, že by zkušený pedagog vytvářel svůj kvalitní materiál, který následně specialista může sdílet mezi další pedagogické pracovníky. I tahle studie se shoduje v tom, že online vzdělávací materiál je doplněk pro tradiční formu vzdělávání. Také atraktivita tohoto materiálu je v tom, že materiál je pro děti více interaktivní, a v pozdějším věku se budou s technologiemi více seznamovat. Tento výzkum zároveň posiluje důležitost profesní samostatnosti učitele a jeho schopnosti aktivně ovlivňovat obsah vzdělávání. Důraz na vlastní tvorbu obsahu může podpořit kvalitu i smysluplnost materiálů, protože reflektují potřeby konkrétní třídy a věkové skupiny. Podobně jako v mém výzkumu zde zaznívá i potřeba systematické podpory, sdílení mezi kolegy a zvyšování digitálních kompetencí.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se věnovala problematice využívání online vzdělávacích materiálů v prostředí mateřských škol. Cílem práce bylo zjistit názory pedagogických pracovníků na tyto materiály, jejich využívání v praxi, přínosy i případné překážky, se kterými se při práci setkávají. Díky kombinaci teorie a empirického výzkumu se dá ověřit, že cíle, které jsem si stanovila byly naplněny.

V teoretické části při práci s odbornými zdroji, poskytla základní přehled o digitálním vzdělávání v předškolním věku, vysvětlila pojem digitální gramotnost a přiblížila možnosti využití digitálních technologií jako prostředníka vzdělávacích materiálů. Zvláštní pozornost byla věnována právě online vzdělávacím materiálům a jejich roli v předškolním vzdělávání.

V praktické části byl realizován kvantitativní výzkum formou dotazníkového šetření mezi pedagogy mateřských škol v České republice. Z výsledků vyplynulo, že online vzdělávací materiály jsou mezi pedagogy využívány poměrně často, zejména jako doplněk ke klasickým metodám výuky. Respondenti uvedli webové stránky a programy které využívají. Většina pedagogů vnímá tyto materiály pozitivně, oceňuje jejich dostupnost rychlé inspirace a atraktivitu. Zároveň však upozorňují na nutnost pečlivého výběru a přizpůsobení věku.

Výsledky ukazují, že online vzdělávací materiály mohou být pro pedagogy užitečným nástrojem, pokud jsou používány uvážlivě a v souladu s principy předškolního vzdělávání. V budoucnu by bylo vhodné podporovat další vzdělávání pedagogů v oblasti digitálních kompetencí a rozvíjet nabídku kvalitních online zdrojů, které budou odpovídat potřebám praxe.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Burns, T., & Gottschalk, F.(2019). Educating 21st century children: Emotional well-being in the digital age. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/b7f33425-en>

Dosedla, M., Picka, K. & Hodis, Z. (2019). Digitální technologie v preprimárním vzdělávání.

https://imysleni.cz/images/vyukove_materialy/MU_Digitalni_technologie_preprimarni.pdf

Jedlička, R., Kořa, J., & Slavík, J. (2018). Pedagogická psychologie pro učitele: psychologie ve výchově a vzdělávání. Grada.

Klement, M., Dostál, J., Kubrický, J., & Bártek, K. (2017). ICT nástroje a učitelé: adorace, či rezistence? Univerzita Palackého v Olomouci. Kolář, Z. (2012). Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel. Grada.

Kotová, M. (2021). Knížka pro začínající učitelky mateřských škol. Portál.

Koťátková, S. (2014). Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíje. Grada.

Mouchová, A., Lišková, H., Smolková, J., & Splavcová, H. (2020). Gramotnosti v předškolním vzdělávání. Národní pedagogický institut ČR. https://www.npi.cz/images/gramotnosti_predskolni_vzdelavani.pdf

Neumajer, O., Rohlíková, L., & Zounek, J. (2015). Učíme se s tabletem: využití mobilních technologií ve vzdělávání. Wolters Kluwer.

Oprailová, E. (2016). Předškolní pedagogika. Grada.

Petrus, P. (2019). Sada přednášek pro předmět: „Digitální technologie v preprimárním vzdělávání“. Imysleni.cz.

https://imysleni.cz/images/vyukove_materialy/UJEP_Digitalni_technologie_v_preprimarnim_vzdelavani.pdf

Portál Digi. (2022). Digitální technologie. Portál Digi.

<https://portaldigi.cz/digislovník/digitalni-technologie/>

Průcha, J. (2016). Předškolní dítě a svět vzdělávání: přehled teorie, praxe a výzkumných poznatků. Wolters Kluwer.

Real Torres, E. C. (2021). Digital didactic materials: An innovative resource for teaching in the 21st century. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 21(7), 76–82.

https://www.researchgate.net/publication/354223647_Digital_Didactic_Materials_An_Innovative_Resource_for_Teaching_in_the_21st_Century

Sharma, B. (2023). The role of technology in modern Education. Linked in. <https://www.linkedin.com/pulse/role-technology-modern-education-bhumika-sharma>

SPLAVCOVÁ, H. Informační technologie v mateřské škole – úvod. Metodický portál. <https://clanky.rvp.cz/clanek/s/P/20585/INFORMACNI-TECHNOLOGIE-V-MATERSKE-SKOLE---UVOD.html>

Syslová, Z. (2016). *Proměna mateřské školy v učící se organizaci*. Wolters Kluwer.

Syslová, Z. (2019). *Didaktika mateřské školy*. Wolters Kluwe

Syslová, Z., & Borkovcová, I. (2022). *Uvádění začínajících učitelů mateřských škol*. Wolters Kluwer.

Šmelová, E. (2022). Online aplikace jako nástroj pedagogické diagnostiky a intervence v práci učitele mateřské školy s akcentem na školní připravenost. *Univerzita Palackého v Olomouci*.

Valenta, P., Brom, Z., & Kellerová, I. (2016). *Mediální činnosti v předškolním a mladším školním věku*. Raabe.

Vidal-Estave, M. I., & Martín - Gomez, S. (2023). Digitalization of Classrooms: A Comparative Study on Teachers' Perceptions about the Use of Digital Teaching Materials in Early Childhood and Primary Education. *Education Sciences*, 13(11), 1–13. <https://doi.org/10.3390/educsci13111156>

Zatloukalová. (2023). Jak ve školce rozvíjet digitální kompetence? Twigsee.

<https://www.twigsee.com/blog/jak-ve-skolce-rozvijet-digitalni-kompetence/>

Zíkl, P. (2011). *Využití ICT u dětí se speciálními potřebami*. Grada.

Zounek, J., Juhaňák, L., Staudková, H., & Poláček, J. (2021). *E-learning: učení (se) s digitálními technologiemi: kniha s online podporou*. Wolters Kluwer.

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Věk respondentů.....	31
Graf 2 Pozice v mateřské škole.....	32
Graf 3 Délka pedagogické praxe	33
Graf 4 Používání online materiálů	34
Graf 5 Používané online materiály	35
Graf 6 Zařízení.....	36
Graf 7 Týdenní rozsah používání online materiálů	37
Graf 8 Kvalita	38
Graf 9 Srovnání s tradičním vzdělávacím materiálem.....	39
Graf 10 Nejdůležitější prvek při výběru	40
Graf 11 Propojení online materiálu s materiálem bez digitálních technologií	41
Graf 12 Vývoj online materiálů	42
Graf 13 Dostupnost online materiálů.....	43
Graf 14 Nejpoužívanější webové stránky	44
Graf 15 Návrhy na zlepšení	46

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dotazník ohledně Online vzdělávacích materiálů v předškolním vzdělávání

Příloha: dotazník

Dotazník ohledně Online vzdělávacích materiálů v předškolním vzdělávání

INFORMOVANÝ SOUHLAS S VYPLNĚNÍM DOTAZNÍKU

Vážený/ý respondente,

dovoluji si Vás požádat o vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce na téma "**Online vzdělávací materiály v předškolním vzdělávání**".

Účel a cíle výzkumu

Cílem tohoto výzkumu je zjistit, jak jsou on-line vzdělávací materiály využívány v předškolním vzdělávání, jaká je jejich kvalita a dostupnost a jaký mají vliv na práci pedagogů a vzdělávání dětí.

Dobrovolnost a anonymita

Vaše účast v tomto výzkumu je **zcela dobrovolná**. Dotazník je **anonymní**, a veškeré získané informace budou použity výhradně pro účely této práce. Výsledky budou zpracovány v souhrnné podobě, bez možnosti identifikace jednotlivých respondentů.

Zpracování údajů

Veškeré poskytnuté informace budou zpracovány v souladu s platnými právními předpisy o ochraně osobních údajů. Data budou uchovávána bezpečně a po ukončení výzkumu budou anonymizována či odstraněna.

Kontaktní informace

V případě jakýchkoli dotazů či nejasností mě můžete kontaktovat na e-mailu: e1_subcikova@utb.cz.

Pokračováním a odesláním dotazníku potvrzujete, že jste byli informováni o účelu a podmínkách výzkumu a **dobrovolně souhlasíte** s účastí v něm.

1 Jste žena nebo muž?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Žena ☐ Muž

2 Kolik Vám je let?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ 20 a více ☐ 30 a více ☐ 40 a více ☐ 50 a více ☐ 60 a více

3 Jaká je Vaše pozice v mateřské škole?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ředitel/ka ☐ Zástupce ředitele/ky ☐ Učitelka ☐ Asistent pedagoga ☐ Speciální pedagog
☐ Jiná (prosím uveďte)

4 Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Méně než 1 rok ☐ 1-5 let ☐ 6-10 let ☐ 11-15 let ☐ 16-20 let ☐ 21-25 let ☐ Více než 26 let

5 Využíváte v mateřské škole online vzdělávací materiály?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď, v případě že vyberete ne, ostatní otázky proškrtněte*

- ☐ Ano ☐ Ne

6 Jaké používáte online vzdělávací materiály?

7 Na jakých zařízeních?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Tablet ☐ Počítač ☐ Interaktivní tabule
☐ Jiná (prosím uveďte)

8 Kolik hodin týdně využívají děti online vzdělávací materiály?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu možnost.*

- ☐ Méně než 1 hodina ☐ 1-2 hodiny ☐ 3-4 hodiny ☐ Více než 4 hodiny
- ☐ Jiná (prosím uveďte)

9 Jak byste ohodnotili kvalitu online vzdělávacích materiálů na stupnici 1-10? (správnost, aktuálnost, srozumitelnost, grafické zpracování,...)

Nápověda k otázce: *Vyberte počet hvězdiček odpovídající Vaší hodnotě.*

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆ / 10

10 Jaký je Váš názor na efektivitu online vzdělávacích materiálů ve srovnání s tradičními vzdělávacími materiály?

Nápověda k otázce: *Napište Váš názor.*

11 Který z následujících prvků je pro Vás nejdůležitější při výběru online vzdělávacích materiálů?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu možnost.*

- ☐ Kvalita obsahu ☐ Interaktivita ☐ Přehlednost a strukturovanost ☐ Možnost individualizace výuky
- ☐ Jiná (prosím uveďte)

12 Myslíte si, že by měly být online vzdělávací materiály doplněny o aktivity, které nevyužívají digitální technologie?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu možnost.*

- ☐ Ano, je to důležité pro vyvážený vzdělávací proces ☐ Ne, online materiály jsou dostačující samy o sobě

13 Jaký je Váš názor na vývoj online vzdělávacích materiálů pro předškolní věk?

Nápověda k otázce: *Napište Váš názor.*

14 Jak byste popsali úroveň dostupnosti online vzdělávacích materiálů pro předškolní věk?

Nápověda k otázce: *Napište Váš názor.*

15 Na jakých webových stránkách nejčastěji nacházíte materiály?

16 Co byste navrhovali pro zlepšení použitelnosti online vzdělávacích materiálů v předškolním vzdělávání?

Nápověda k otázce: *Napište Vaše návrhy.*